

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

מה אנפת לי שמישהו
נולד בתאריך מסוים?
התוועדות חגיגית עם
הרב עדין אבן ישראל
שטיינזלץ לרגל ח"י אלול

324 שנים להולדת הבעש"ט

לנצח על הבמה

את כישוריו כשחקן ומורה
למשחק ב'ניסן נתיב', גייס
יהב גל לטובת הכינת
מסע חייו בעקבות
מעשיות הבעל שם
טוב להצגת יחיד

סליחה על
הסליחה
פויקה

למה האדמו"ר שהיה
בשיא תפארתו -
עזב את כל הגדולה?
שיחת חברים

נפתחה ההרשמה לשנת תשפ"ג

תוכנית ערב שבועית, 16 מפגשים
תל אביב (שני) | חדש | ירושלים (רביעי)

בהשתתפות: הרב שמואל אליהו • הרב איתמר אלדר • הרב חיים איידלס •
הרב פרץ איינהורן • הרב לביא אנגלמן • הרב איתי אסמן • הרב יעקב אריאל
• ישראל גורן • הרב עופר גיטין • גבי דניאל • הרב קובי וולק • הרב יהושע וידר
• ישראל זעירא • הרב אסף טבצניק • הרב יגאל לוינשטיין • הרב חגי לונדין •
ד"ר שמחה ליכוביץ' • הרב מאיר נאמן • הרב יהונתן נמדר • הרב יעקב קרוגר
• הרב משה שילת • הרב יהושע שפירא • הרב אורי שרקי ועוד ועוד...

לפרטים והרשמה:
שירה 054-5707973
זיו 055-6621129
או סיקו את הברקוד:

ראשיהודי
לאחוז • אהליאן • אקיד

העירישוב שלך לא מופיעים כאן? שלח/י הודעה לזיו ותופיעו בשבוע הבא!

הנני באשדוד הנני ביצור הנני בחל אביב הנני בכרמון הנני ברמת גן הנני בעלי הנני באלון שבות הנני בירושלים
הנני בקרית גת הנני בקרית ארבע הנני בעתניאל הנני בבאר שבע הנני באילת הנני באלקנה הנני בשהם הנני בנווה
הנני בשלה הנני בקרית בארץ הנני ביד בנימין הנני בכרמי קטוף הנני בשומרון
הנני בבית שמש הנני בבית שמשאלי הנני בבתרבות הנני בעפולה הנני בעמלה

הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון
הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון

הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון
הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון

הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון
הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון

הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון
הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון

הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון
הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון הנני בחברון

19:00

מיכי יוספי

הבא להיטהר
אומרים לו "המתן"

19:45

הרב עופר גיסין

בקיא ברצוא,
בקיא בשוב

20:30

נפתלי פומברג

מפת הדרכים להתקרבות
לדרכו של רבי נחמן

21:15

ירמיהו

ניגוני הבעל שם טוב
וניגוני ברסלב
לקראת ראש השנה

הנחה

לקוראי קרוב אליך

ש30

בלבד

עד גמר המלאי

שימו קוד קופון 3030

או פביאו מונקה לו
לאולס

פ
במיוחד בשבילכם!
↓

תשובה בהמתנה

כנס למי שמשתוקק
להתעורר לתשובה
ולאחוז בתשובה
כל השנה כולה!

יום רביעי
י"ח אלול (14.09)

יום הולדת
הבעל שם טוב הקדוש

מרכז חייב"ה
רחוב הרצוג 75 ירושלים

הכנס לגברים ונשים | ישיבה בהפרדה | עלות 47 שקל למשתתף, 70 שקל לזוג.
כיבוד עשיר ומפנק | מתנה לכל משתתף
המקומות מוגבלים ל 200 אנשים באולם הזדרזו להרשם!

טוהר: 050-254-0914
באתר: nahar.org.il או בלינק המצורף

מבקשות פניך

שמחים להזמין לערב מיוחד

הכנה לחגי תשרי של מכון "משיבת נפש"

ביום ראשון כ"ב אלול תשפ"ב 18/9/2022 (למניינם)

בהיכל פיס לתרבות, פסגת זאב, ירושלים

כיבוד קל (חלב) יוגש במהלך הערב

מספר המקומות מוגבל!

הכנס יתקיים
בליווי הזמרת והיוצרת
איילה מעין יששכר

16:30 - התכנסות

17:30 - ר' הראל חצרוני

18:15 - הרב שמואל אליהו

19:00-19:30 - הפסקה

19:30 - הרבנית ימימה מזרחי

20:30 - הצגה "שלא מדעת" - תאטרון לחישה

● הערב בהנחיית - מלי סגל

מחיר

קרטיס רגיל - 80 ₪ | לפרטים: שיראל - 053-521-4279

תלמידות ובוגרות המכון - 65 ₪ | להרשמה: <https://tickchak.co.il/32288>

ביום בהיר אחד, אחרי הרבה שנים בתור רבי,
לא הודעה מוקדמת לרבי יעקב ישראל את
כל מה שרביה לא בביתו, ולרבי אריה אחרת.

בדיק בזמן

והוא היה בנו של רבי מרדכי מצ'רנוביל. במשך שנים ארוכות הוא שימש בתור אדמו"ר לאלפי חסידים בעיירה הורנוסטייפל. זאת אותה עיירה ממנה בא הסטייפלר - שנקרא גם הוא רבי יעקב ישראל, על שם רבי יעקב ישראל מצ'רסק.

ביום בהיר אחד, אחרי הרבה שנים בתור רבי, ללא הודעה מוקדמת עזב רבי יעקב ישראל את כל מה שהיה לו בביתו, ועבר לעיירה אחרת. הוא מינה במקומו את הנכד שלו - רבי מרדכי דב - להיות אדמו"ר על החסידים בהורנוסטייפל, ובעצמו יצא לגור בעיירה צ'רקס, שם הוא פתח מחדש בית מדרש. את כל המוסדות (או כמו שאומרים - מוסדות) הוא השאיר לנכדו, שבאמת נעשה אדמו"ר גדול עם חסידים רבים עוד בחייו הסבא.

הנהגה הזאת שלו הייתה חידוש ופלא גדול: אדמו"ר בשיא תפארתו שעוזב את כל הגדולה ומשאיר אותה לבא אחריו - לא הייתה הנהגה מצויה כלל. לימים, כעבור יותר ממאתיים שנה, פגשתי את הממשיך של אותה שושלת בירושלים - הרבי מהורנוסטייפל. שוחחתי אתו על המעשה המיוחד של הסבא הגדול שלו, ובתור הסבר לעניין הוא סיפר לי את הסיפור על רב אשי. הוא אמר, שרבי יעקב ישראל בעצם ראה שהגיע זמנו של הנכד להיות רבי, וכעת עומדות בפניו שתי אפשרויות - או שהוא, הסבא רבי יעקב ישראל, יסתלק מן העולם, או שהוא יפנה מעצמו את הנהגת החסידות לטובת נכדו. באמת הוא זכה להאריך ימים, והיה אדמו"ר עוד שש עשרה שנה בעיירה צ'רקס.

העיקור הסיפור

באופן אישי, התחברתי מאוד לסיפור הזה, וגם לקחתי מוסר השכל לעצמי: לפעמים, כל מה שאנחנו צריכים בשביל להאריך ימים, באיכות ובכמות, היא היכולת לפנות את המשרה והעמידה בראש למי שמיועד לכהן אחרינו. האמת היא, שבהתחלה חשבתי להימנע מלספר לכם על רבי יעקב ישראל, בגלל הקשרים פוליטיים שמקפצים כל הזמן ברקע... בסוף החלטתי בכל זאת לספר לכם את הסיפור לכבוד בעל ההילולא, בתקווה שתוכלו להשאיר את זה כסיפורי חסידים - על רב אשי ובר נתן וראשות הישיבה, ורבי יעקב ישראל מצ'רקס שהשאיר את הנהגת החסידות לנכדו רבי מרדכי דב. דרך אגב, אותו רבי יעקב ישראל היה סבא רבה של הרבי הרייז' מלובביץ'. גם יום חתונתו של הרייז' חל ביארצייט של הסבא רבה - י"ג באלול.

חברים יקרים! זה הזמן לאמירת לחיים! שנזכה כולנו לקחת אתנו מוסר השכל מרבי יעקב ישראל, ונדע לזוז קדימה. שנצליח לזהות, גם בלי מפגש עם מלאך המוות, שהגיע הזמן לפנות את המקום לבא בתור, ושנזכה לכוחות לעשות את זה בשמחה. שנצליח לצאת מהקופסה החמימה שהתרגלנו אליה, לא מתוך תחושת אומללות והתקרבנות, אלא מתוך שמחה וטוב לבב.

מעבר לכך, נאחל לעצמנו עין טובה לקבל את הבא אחרינו בלב פתוח, ולצאת לדרך החדשה שמחכה לנו. אמנם לא כל אחד פוגש את מלאך המוות וזוכה לתדרוך מפורט כמו רב אשי, ולא לכל אחד יש ראייה רוחנית כמו רבי יעקב ישראל מצ'רקס, אבל ה' שולח לנו רמזים ואנחנו מוזמנים לפענח אותם. לחיים!

הבהרה ותיקון

בראיון עם הרב חננאל אתרוג נפלו מספר טעויות בעריכה, וחשוב להדגיש:

1. הרב חננאל אתרוג הוא תלמיד במכון דמיון נובע, ואינו שותף פעיל.
 2. אחד התפקידים המרכזיים של השכל, בניגוד לדמיון, הוא שהשכל יכול להיות אובייקטיבי. השכל מאפשר לאדם להסתכל על עצמו מבחוץ בעין בוחנת וביקורתית. אבל חשוב להדגיש בוודאי שהשכל אינו חיצוני לאדם, הוא עיקר האדם. והוא זה שאמור להוביל את החיים. כשאדם מעמיק ומתבונן הוא זוכה לחיים עשירים ומעמיקים.
 3. הכוח של עם ישראל הוא לימוד התורה וקיומה. הוא שהצמיח לנו את קדושי וצדיקי כל הדורות. הוא הלב והעיקר.
- דמיונוב הוא כלי חשוב מאד מתוך ארגז כלים שמתחדשים בכל דור ודור.

שלום חברים! ישנו סיפור מעניין בגמרא על כך שרב אשי פגש פעם את מלאך המוות. רב אשי הבין שכנראה הגיע זמנו למות, וביקש מהמלאך שייתן לו עוד שלושים יום, כדי שיספיק לחזור על תלמודו לפני פטירתו. רב אשי ידע שבשמים מכריזים "אשרי מי שבא לכאן, ותלמודו בידו!", ולכן הוא ביקש להתכונן לקראת בית דין של מעלה ולעשות חזרה אחרונה. לעצמנו אולי נסיף ונאמר: 'אשרי מי שבשלושים יום זוכה לחזור על כל תלמודו...'

בכל אופן, לרב אשי היה על מה לחזור, וניתן לו האישור המיוחל. כשעברו שלושים יום, מלאך המוות הופיע עוד פעם, וכמו שאומרים - 'על הדקה'. רב אשי הופתע מעט, ושאל את המלאך "לאיפה אתה ממחר? מה הדייקנות הזאת?" מלאך המוות ענה, שהגיע זמנו של בר-נתן להיות ראש הישיבה בפומבדיתא, וכיוון ש"אין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלוא הנימה", רב אשי צריך לפנות את מקומו לראש הישיבה הבא. כל עוד רב אשי חי, הוא חוסם את הבא בתור לקבלת המשרה.

פינוי יזום

מהסיפור הזה יוצאת נקודה מעניינת: אם רב אשי היה מפנה את ראשות הישיבה מיוזמתו, ייתכן שהוא היה זוכה להאריך ימים... בגלל הנקודה הזאת נזכרתי דווקא השבוע בסיפור הזה. היא קשורה מאוד לצדיק שיום הפטירה שלו חל השבוע, ב"ג אלול. שמו היה רבי יעקב ישראל מצ'רקס,

להקשיב
לאין-סוף
שבתי

דמיון נובע

שנת הלימודים תשפ"ג נפתחת בקרוב

מגוון קורסים מקיפים ללימוד שיטת דמיון נובע
למטפלים, אנשי חינוך וכל מי שמחפש שפה עמוקה לנפשו.
בהנחיית עמית קדם, נוריאל אהרון ועוד.

להרשמה ופרטים סרקו את הבדקוד <

ליצירת קשר: 02-5099660 או באתר: dimyonovea.com

SIHARA DESIGN

✓ הלכה ✓ הוגנות ✓ תוצאות ✓

מובילים בהשקעות הוגנות (ESG) ועפ"י ההלכה

אביב
בית השקעות
מוסיפים ערך לכסף

- ניהול תיקי השקעות:
- ניהול תיקים
 - קרנות גידור
 - קופות גמל (IRA)
 - קרנות השתלמות (IRA)
 - קרנות נאמנות

ארז צדוק
מנכ"ל
בית השקעות אביב

"מוסיפים ערך לכסף"
זה לא רק הסלוגן שלנו,
אלא גם דרך חיים.

תשובה לתשובה

אורי צוקר, ישיבת לב חדש, שילה

שפגעתי בו ברגע של נפילה.

אבא.

כמה טוב לחזור לכאן, בין העשבים, השיחים, העצים והאבנים אני מרגיש הרבה יותר קרוב אליך. אין לי מושג איך הייתי מצליח לעבור את העולם הזה בלי הרגעים היקרים האלה. תודה שיש אותם אבא.

לפני כמה זמן ביקשתי כאן סליחה על הסיפור ההוא. כמה אני מתבייש בסליחה הזו אבא.

כשביקשתי את הסליחה באמת חשבתי שאכפת לי רק ממך, מכבודך הגדול, אבל היום בהסתכלות לאחור אני רואה כמה המחשבות שלי היו רחוקות מהאמת. לא ניחשתי אפילו כמה אני מלא מעצמי, וכמה אינטרסים אישיים יכולים להיות בבקשת סליחה פשוטה.

לא דמינתי אפילו כמה הפחד שלי מעונשים חזק, לקח לי זמן לגלות את זה. בעצם מה שהניע אותי לבקש סליחה היה הפחד ממה שאתה יכול לעשות לי בעקבות מה שעשיתי, מהגיהינום שיחכה לי מאחורי הסכרוב, בעולם הזה ובעולם הבא. אז ביקשתי סליחה מהר כדי שלא תעשה לי כלום.

כמה קטנות הייתה בבקשת הסליחה ההיא, כמה חוסר אמון בטוב ובאהבה שלך אליי.

כמה טוב שאתה נותן לי הזדמנות לחזור בתשובה, גם על מה שעשיתי וגם על הסליחה שביקשתי. תודה שאתה מאפשר לי להוריד מעצמי שכבות מיותרות, ונותן לי הזדמנות לגלות מחדש את הקשר איתך ממקום אמיתי ונקי יותר.

אבא.

איך הכל בהיר כאן יותר, מאפשר לראות את הדברים באופן צלול ומואר. תודה.

כמה סיכובים הנפש הבהמית שלי עוד תעשה לי על הגב? מתי נגמר לה הכוח?

זוכר את המקרה ההוא שכבר ביקשתי עליי סליחה ועוד סליחה? ובאמת הייתי בטוח שזהו, זה מגיע ממקום נקי, בלי אינטרסים. כמה זלזלתי בנפש הבהמית שלי, כמה לא הערכתי את רמת התחכום שלה, עד כמה היא יושבת אצלי עמוק.

הפעם לקח לי יותר זמן, אבל בסוף התחלתי להרגיש לא נוח, זמזם לי בראש שיש שם עדיין משהו לא חלק. אחרי תשומת לב ראיתי שבעצם היה חשוב לי להרגיש נקי, לדעת שהסיפור הזה מאחוריי. נוספו לזה גם אינטרסים 'קדושים': שהלימוד יהיה טוב יותר, שהתפילה תהיה חלקה יותר. ממש רבנית היא נהייתה, הנפש הבהמית שלי.

רק ששוב הסתבר שאני עסוק בעצמי ולא בכך, וזה שמפעם לפעם קשה יותר לזהות את האינטרסים רק מגדיל את התסכול. מתי זה נגמר הסיפור הזה? מתי מצליחים פשוט לעמוד עם הפנים מולך בלי שהיא כל הזמן תחזור לעשות סלפי?

אבא, אני לא יודע עוד כמה אני אצטרך לעבור ניפוי אחרי ניפוי כדי להישאר נקי לגמרי, אבל אני לפחות רוצה לרצות לעשות את העבודה הזו באמת. בבקשה תן לי כוח לא להתייאש ולא לעצור באמצע. להצליח להניח את עצמי בצד ואותך במרכז, ולגלות שבעצם מי שאני באמת זה הקשר איתך.

תודה אבא שאתה לא מוותר לי, ואוהב אותי כמו שאני. תודה שאתה נותן לי כוח להמשיך למרות הכל.

השיבני אליך אבא. באמת.

אבא.

כל כך יפה כאן, פשוט יפה, תודה על עולם נפלא שבראת. תודה שנתת לי את הכוח להתנתק מכל הדברים שלי ולצאת לכאן, להזיז לצדדים את כל היסחי הדעת ולהתרכז כך.

יש באוויר תחושה של סיום, של דברים שצריכים להיסגר לקראת התחלה חדשה, ויש לי הרבה מה לסגור. במיוחד נראה לי שאני חייב לסגור מולך את מה שהיה אתמול.

אתה יודע שלא באמת התכוונתי לעשות את זה, באותו רגע כאילו איבדתי את השפיות שלי. וברגע שאחרי הרגשתי כל כך רע עם עצמי. איך יכולתי לעשות לך את זה? אתה מלך רם ונישא שמת אותי כאן כדי שאעבוד אותך ואעשה הטוב בעיניך, ועוד הוספת חסדים על חסדים והיטבת עם עבדך, חסדי חנינם גמלת עימי. ועל הכל הגדלת חסדך ונתת בי נשמה טהורה, חלק אֵלוקה ממעל ממש, ולא עשיתני גוי.

ואיך לא חסתי עליך אבא ואת כל אלו הנחתי במקום טינופת, את ראש המלך הכנסתי לבית הכיסא מלא צואה. איך יכולתי לעשות לך את זה? אנה מלך רחום וחנוך סלח לי. לא במזיד ובכוונה עשיתי זאת, ובטח שלא רציתי למרוד בך ולפגוע במלכותך. וכבר הבטחתנו על ידי הצדיקים האמיתיים שאתה חנוך ומרבה לסלוח ורוצה בתשובתנו. לא על עצמי אני מבקש, אלא על כבודך הגדול והקדוש

חוכר לשבתון!
155 שעות
אקדמאיות

שליחות פרנסה, סיפוק

יד ב'ד - כל הדרך לחופה

קורס מאמנים מרווקות לנישואין

של מיכל וולשטיין • לגברים

מרצים אורחים: רן שריד • אהרון דרמון

באישור הרב יעקב אריאל

ימי שלישי בערב הקורס יפתח לאחר חגי תשרי • 27 מפגשים • בירושלים

לפרטים והרשמה: רוני 058-4237288

הנחה משמעותית לנרשמים עד ראש השנה

ישיבת ההסדר

רמת-גן

רח' אצ"ל 39 רמת-גן

התחלנו שנה "ל חדשה,
זה הזמן להכניס ליומן ולבוא

צפרא
טבא

לימוד מותאם בשבילך

פותחים
את היום
בלימוד

מפגש
אמיתי
וחי!

כיבוד
מפנק!

ימי חמישי // 2 שיעורים קצרים
08:20 הרב יהושע שפירא

חסידות בפרשת השבוע

08:50 הרב בן ציון אלגאזי

צורבא מרבנן בעיון

לפרטים נוספים: 050-7966374
aharon@yrg.org.il

YouTube
LIVE

משודר גם בערוצי הישיבה

תמונות של א-ל-ל-ל

תמונה שלישית פורים כיפורים

זה הזמן שהוא הכי אוהב בשנה. השמחה פורצת הגדר. השחרור. היכולת להתחפש ולגלות מי אתה באמת. האפשרות לשנות, ולגלות למה אתה מתחפש כל השנה. הוא זוכר בערגה את לילי פורים בשיבה. את הדיבורים, הבכיות, ובעיקר את החיבוקים.

אבל התענוג הגדול ביותר ביום הזה עובר, הוא היכולת לצאת מעצמו. הוא הרי קצת ביישן בדרך כלל. ובטח שלא ידפוק על דלת השכנים-הסטודנטים מלמעלה, סתם כך ביום רגיל. אבל ביום הזה, הכל פתוח, הכל מותר. אז הוא שם מסכה ומצליח לכמה דקות לעבור מסך. לדבר עם זרים, להעניק משלו לאחרים.

הוא גם שם לב במיוחד, לכל אחד ואחד שפושט יד. בדרך כלל הוא לחוץ לתת רק למי שמגיע באמת. לכוון את צדקתו רק למי שנוקק במלוא מובן המילה. אך ביום הזה, כפי שההלכה מכוונת, הוא פשוט נותן לכל מי שמבקש. משחרר את השליטה על הכיס, וגם על הלב שלו, ומתענג שוב ושוב מהיכולת לתת.

ואחר הצהריים הוא חוזר הביתה. לבית של אבא ואמא. ובתוך המולת האחיזים והאחיזיות המקפצים, השופכים שתיה דביקת, וזוללים שלל ממתקים, הוא אפילו נהנה. זה לא שאין

את הצביטה בלב. על שלו עדיין אין. אבל הוא מצליח יותר לשחרר, לראות בעין טובה, לפרגן. הוא מצליח לראות את הצורך של אחיו בעזרה עם הקטן, ואת החיוך בעיניים של אחותו כשהוא אומר לה מילה טובה.

כן הוא אוהב את היום הזה.

אז למה שלא יבוא פורים פעמיים בשבוע, או לפחות פעמיים בשנה?

•

פורים כיפורים. כיפורים כפורים.

ולא רק ביום עצמו. אלא גם ארבעים יום לפני.

מורידים מסכות, ומבקשים סליחה.

מגלפים כיסויים, ואומרים זה לזה את שעם הלב, באמת.

מבעד למסכים, נכנסים לפני ולפנים, ונוגעים בלב.

מעזים להתקרב קצת יותר. לגעת. לחבק.

יוצאים ממצרי האנוכיות, ונפתחים ברגישות לסביבה. ומעגלים, מעגלים של נתינה מתגלים. במשפחה, בקהילה, באומה.

מידמים ליוצר, המנהיג עולמו ב"ג מידות הרחמים, וחומלים קצת יותר. על נזקק כספית אך גם רגשית. על המבקש תרומה, אך גם לחיוך ומילה טובה.

מעניקים מאוצרות הדעת בהם התברכנו, ומלמדים גם אחרים.

איש לרעהו ומתנות לאבינונים.

א-ל-ל.

תמונה רביעית הפגישה

היא מחכה לזה כל השנה.

מאז ששמעה מהרבנית בכנס, שזה מתכון חובה לכל זוגיות מאושרת. היא מקפידה לחקוק את זה בלוח השנתי - היציאה ל"צימר".

ואיך הילדים יסתדרו? יסתדרו!

ומי יבשל, יכבס וינקה? מי שיעשה. או שלא. והכל יחכה להם שיחזרו.

ומה הם יעשו בחופשה?

אולי קצת טיילו, בנופי הצפון המוריקים. והלב יתרחב בשדות וביערות.

ואולי לא.

אולי הם פשוט ינוחו.

זה לא כל כך חשוב. מה שחשוב זה שיהיה להם זמן איכות ביחד. זמן של שקט, בלי פלאפונים, בלי אף אחד. לשבת אחד עם השני ולשוחח. בעיקר היא תדבר כמובן. והוא לא ירבה שיחה, אלא יקשיב. אבל אולי בעת רצון גם הוא יגלה טפח מאשר עם לבו וישתף. והיא תנסה להרחיב את כליה ופשוט להכיל.

זה לא שהם לא נפגשים כל השנה. הם מקפידים גם על "דייט" שבועי. וגם כל יום יש כמה דקות שבהן הם דואגים לבדוק את דופק החיים של הזולת. אבל אין כמו החופשה השנתית הזו. ועוצמת המפגש שהוא מביא.

•

אני? מה אני? מה איתי?

אתה מתעניין באמת?

אההה, בטח, ברור. אתה תמיד שם בשבילי. אולי זו דווקא אני שהרבה פעמים מתחמקת מהמפגש. אבל לא עוד. אני מסכימה. מסכימה להיפגש.

אז יוצאת לשדה, שם אתה מחכה, ובין השיחים, מתחילים לשוחח.

אתה מקשיב, נכון? אתה, אורי וישעי, מעוז חיי. אתה מבין, נכון? שאני קצת, או קצת הרבה, מפחדת. אבל אתה יודע מה? איתך, אני קצת פחות יראה.

וכל כך משתוקקת, רוצה. להישאר כך קרובה כל השנה. שבתי בבית ה' כל ימי חיי.

ואם אקשיב, אצליח גם לשמוע קצת את הכאב שלך?

תגלה לי את חסרונך, ותיתן לי להציץ בשברי הלוחות.

ויחד נפסול שני לוחות כבראשונה.

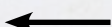
ונשוב לאהבת הנעורים.

אני לדודי ודודי לי.

א-ל-ל.

גב ההר
מובילים
לוקחים אחריות. נקודה.

אריזה | הובלה | אחסון | 052-6071171, 02-9978757
gavhahar1@gmail.com

תמונה חמישית שירת הים

הים כבר שב לאיתנו. הגלים המשיכו לזרום, ולא ניכר מתוכם את שהתרחש ביניהם אך לפני רגעים אחדים.

הצעקות מקפאות הדם של הנוגשים הרודפים, צהלת הסוסים ודהירתם המטורפת - נדמו. סוס ורוכבו רמה ביים.

והם עמדו שם על היבשה, משפשים עיניהם בתדהמה. והלב גואה גואה משמחה, מהקלה, מהודיה.

מי יהיה להם לפה?

משה רבינו פותח ושר, והם כולם עונים אחריו.

אריח על גבי לבנה, נתפרת התמונה. מגלות לגאולה. עד כי תביאמו ותיטעמו בהר נחלתך, ומקדש ה' כוננו ידיך.

ומרים הנביאה, לוקחת את התוף בידה. אותו תוף שטמנה עוד במצרים. מתוך אמונה. שיום יבוא. והן עוד תשרנה. וכל הנשים אחריה בתופים ובמחולות, שרות לה' על הישועה.

ביום הזה, לו חיקתה הבריאה מששת ימי בראשית.

באשמורת הבוקר. בטעם של לעתיד לבוא.

•

י"ב ימים מח"י אלול עד כ"ט באלול. יום לחודש, יום לחודש. תשרי - מרחשון - כסלו - טבת - שבט - אדר (ראשון, שני) - ניסן - אייר - סיון - תמוז - אב - אלול...

מעגל השנה נסגר, והקצוות מתחילים להתחבר.

פתאום רואים תמונה שלמה שנוצרה.

מתוך הרגעים היומיומיים האפוריים. מבין העתים השונים והמתחלפים. בזכות ההמתנות הארוכות והתהליכים הממושכים. על ידי ההתמודדויות, הניסיונות והמאבקים.

הנה נולד לו השנינו.

מעפים מבט אחורה, על כל שזכינו לו.

אוספים בטנא ביכורים.

נצנוצי הצלחות שהתבשלו

ויצאו לאור.

ומודים, ועושים סעודות הודיה, על השפע שהיה.

ומבקשים. הלאה. על הישועה שעוד כל כך זקוקים לה.

ושוב שרים. גם על זה. על השפע החדש שעוד רגע יתגלה. צ'ק פתוח מראש, לריכונו של עולם. תחל שנה וברכותיה.

ולא רק לבד.

יחד עם כל ישראל.

באשמורת הבוקר.

חינוך תואר + תעודה במינוח שבילך

הצטרפי לאחת מהתוכניות הייחודיות בתואר הראשון
בחוג לחינוך מינוח במכללת הרצוג

לקויות
לימודיות מורכבות

אבחון
דידקטי

הוראה
מותאמת

קשיים
רגשיים-התנהגותיים

מנחה מיומנויות
חברתיות-רגשיות

מספר המקומות בכל תוכנית מוגבל
למסיימות, תינתן תעודת הסמכה בנוסף לתעודת תואר ראשון

מלגה ייחודית בסך **4,000** ש"ח למעלות עם החוג
למתמטיקה/לאנליזה
מלגות ש"ח **28,000** בסך
מלגות קיום* ש"ח

הרצוג. לדעת. לחנך.

לפרטים: 074-7214487 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

*ע"פ תנאי הזכאות

איתי אסמן

אני זוכר את בית הספר החילוני שגדלתי בו כמקום נעים וטוב וגם את התיכון, היו שם מורים טובים וערכיים, וגם היו לי שם חברים טובים. אך רק אחרי שחזרתי בתשובה הבנתי כמה הייתי חסר וכמה הייתי צריך להשלים בחיים - לא היה לי מושג מי הם אבות האומה ומה הזהות היהודית שלי. למדנו תנ"ך אבל בצורה משעממת מאוד, במקום ללמוד מה כתוב שם, למדנו מיד את ביקורת המקרא. אחרי שחזרתי בתשובה, יום פתיחת הלימודים הפך בשבילי ליום עצוב בו משכחים מרוב ילדי ישראל את הזהות היהודית שלהם.

קומת דרך הארץ היא חשובה, אך במערכת החינוך חייבים ללמד על הזהות היהודית שלנו, על האבות והאמהות ומעמד הר סיני, על התורה שניתנה משמיים ועל חז"ל, כל זה מתוך יראת שמיים. לצערי ככל שחולפות השנים מערכת החינוך יותר מחנכת לבורות בכל מה שקשור ליהדות. בשעות מערכת החינוך ירד לימוד התנ"ך אבל מסתבר שלא רק זה, גם מתוך לימודי ההיסטוריה נמחק הלימוד על בית המקדש השני, עליית עזרא, מרד בר כוכבא ועוד. אנשים טועים במשך החינוך והממשלה עושים הכל כדי שהמורים לא יזכירו לתלמידים את העבר ההיסטורי שלנו, לדעתם הגענו לעידן הנאורות בו כולם חיים בכפר גלובלי בלי לאומים, זהויות

במה תלוי הנצחון במלחמה הבאה?

“אם אין תורה אין דרך ארץ” נכתב בפרקי אבות, כאשר לא מלמדים תורה גם הלאומיות שלנו נמחקת, גם הלכידות החברתית והביטחון המדיני. איזה חייל ירצה למסור את הנפש למען מדינת כל אזרחיה? כשאין משמעות וזהות, אין גם כשביל מה לחיות ולהילחם.

וכך כותב הרב קוק בפנקסיו: "אין לך כופר בדת מכל אומה ולשון שיהיה

להצטרפות לקבוצת וואטסאפ של טיפ יומי לקירוב
נא לשלוח הודעה ל-052-5665005

052-5665552.טל

**אפשרות
להנצחת שם
במחזור התפילה**

רשות המסים
רשמי

התרומות ל"ראש יהודי" מוכרות לצרכי מס. לפי סעיף 46 לפקודה. הקישו בגוגל (ביט): "ראש יהודי היו שותפים" או בטלפון 052-5665005 או סרקו ברקוד:

אפרתה 98

ללמוד בבית טוב
בירושלים

ללמוד לתואר

עם נשמה

באוירה של

מדרשה

מדרשת בדרך אפרתה מאפשרת לך
ללמוד הוראה במסגרת תורנית עוספת,
מתוך מבט אמוני עמוק, כי למה לא
לעשות גם וגם.

בין המרצים: הרב ליאור אנגלמן, הרב
עמוס נתנאל, הרב יורם אליהו, הרב חגי
שטמלר והרבנית אילה פרידמן.

הכנה לעולם
השידוכים

ליווי אישי
ורוחני צמוד

לימודי חינוך
מקצועיים
לתואר ראשון

מחיר

♦ נותרו מלגות אחרונות ♦

לייעוץ והרשמה: 1800-800-204 | rishum@emef.ac.il

אמונה - אפרתה מכללה אקדמית לחינוך ולאומנויות

www.efrata.emef.ac.il | רח' בן יפונה 17, ירושלים |

הרב אליהו האיתן | רב, יועץ ופוסק במכון

שמחה זוגית ואתגר הפוריות

עניינים רבים שזורים בפרשה, במיוחד סביב קדושת הייחוס וערכי המשפחה. הביטוי "כי יקח איש אשה"... חוזר על עצמו כמה וכמה פעמים לאורך פרשת כי-תצא. בהתחלה בכיוונים של סטיות וקלקולים: "ובא אליה ושנאה - ושם לה עלילות דברים..." מה שמוכיל להוצאת שם רע ועונש, לאחר מכן: "והיה אם לא תמצא חן בעיניו" --מצבי פירוד וגירושין... אך בהמשך: "כי יקח איש אשה חדשה... נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמן את אשתו..." - זה האידיל הפוטר גם מיציאה לצבא.

מהות הנישואין והזוגיות היא קשר נפשי ואהבה אמיתית. אם חלילה לוקח איש אשה להנאתו ולטובתו, סופה של "לקיחה" שכוז להתפורר ולהתמוטט, כיון שאין זו אהבת אמת אלא אהבה עצמית. הקשר הבריא והבטוח לחיי משפחה - "אהבה ואחוה שלום ורעות": להבין איש את רעהו, לשוחח, לשמח ולתמוך. בהעדר הבנה והפנמה כזאת, יהיה גם חוסר סובלנות להתנהגות שונה, ומתוך כך במקרה הטוב התכנסות של כל אחד בבושתו, שלא לדבר על חיסוכים מתמידים. בשם החווה מלובלין נמשל הדבר לאדם החוטב עצים בכדי להקים לעצמו בקתה, שבכל חתיכת עץ שהיתה בו בליטה, לא טרח ליישר ולהחליק, אלא ניקב חור בעץ שמול הבליטה, וכך חיבר את העצים אחד לאחר...

כאשר בני זוג מוצאים את עצמם במצב לא צפוי, כגון עיכובי פרייון, הם נשאבים לפתע למסע שאין ידוע מראש מה אופיו ומה אורכו וכמה נפתולי נפש יעברו. מסע זה, יש לדעת שיסתיים בסוף בטוב (ברינה יקצורו!) אבל יהיו בו עליות ומורדות. רגעים של תקווה ואור, אך מן הסתם גם אכזבות ומפח נפש, דמעות והתפרצויות, בבחינת "הזורעים בדמעה".

לכל זוג יש את הקוד הפנימי שלו. יש שהבעל הוא זה שמנהל את המסע ורעייתו לצדו, יש ההפך, ולעתים - במשותף ממש. בכל מקרה, האתגר שלתוכן הקב"ה בחר להכניס אותם, עלול לגרום לזעזוע ולפירוד ח"ו. זאת כאשר הזוגיות רופפת ואין בה בטחון הדדי. אבל באמת, האתגר הזה מיועד להיות מנוף לצמיחה והעצמה רבה של הקשר והאהבה ביניהם. אין הדבר תלוי אלא ברצונם של בני הזוג ובהחלטה שהם מקבלים ללכת שניהם יחדיו באהבה, בהבנה הדדית ובתמיכה מתמדת. כלל לא משנה אם בעיית הפרייון מזוהה או לא, ואם היא אצלו או אצלה. הם חטיבה אחת ו"אשתו כגופו".

פעם שמענו מהאדמו"ר מבעלז שליט"א שבקהילתם לא ממליצים לגשת לרופאי פרייון בשנתיים הראשונות, כי זה הזמן הנדרש לבניית הקן שיהיה חזק ויציב, שאם לא כן - לא נכון להיכנס לתהליך.

מתוך הניסיון שלנו במכון אנו רואים בוודאות שכאשר היו מתחים ו"קצרים" בין בני הזוג ולאחר עבודה עצמית זוגית (לעתים בעזרה של יעוץ מקצועי או רבני-רוחני) הם השתחררו והגיעו למקום של שלווה ומרגוע - זכו גם להיפקד.

כדאי אפוא להקפיד על מצוות 'ושימח' בעיקר בשנה הראשונה, ומתוך כך מובטח שתימשך גם הלאה... ואז, גם מול אתגרי החיים שהקב"ה מזמן - היא תתחזק ותתעצם!

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסני חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

OUTLET

כל
הקודם
זוכה

מכירת
ראש השנה
בסניפים
ובאתר
*5018

Sauter

תנור אפיה
משולב כיריים
סאטר

4760

במקום 2,150 ₪

1,190 ₪

Electrolux

תנור
אפיה בנוי
אלקטרולוקס

71 ליטר

EOH6426X

1,190 ₪ במקום 1,990 ₪

Sauter

תנור אפיה
בנוי סאטר
נירוסטה

65.5 ליטר

3700

999 ₪ במקום 1,790 ₪

Miele

מדיח כלים
רחב מילה
כולל לוח צג דיגיטלי

G4310

במקום 4,590 ₪

1,990 ₪

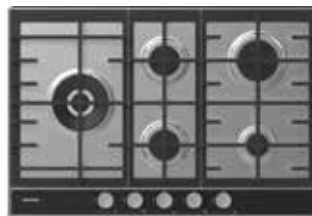

ROSIERES

כיריים גז
5 להבות
חזיר
75 ס"מ

RHG7WL5WVX

899 ₪ במקום 1,390 ₪

אלקטרה

כיריים גז
4 להבות
אלקטרה

להבת טורבו

64XT

349 ₪ במקום 449 ₪

Gold Line

נפה
חשמלית
כשרות
מהדרין

ATL88990

109 ₪ במקום 209 ₪

Gold Line

פלטת שבת
גדולה

ATL300

79 ₪ במקום 129 ₪

Gold Line

מנורת שבת
שולחנית

מאושר מכון צמת

ATL-84

99 ₪ במקום 149 ₪

SHARP**מקרר 4 דלתות
שאורפ****623 ליטר**

SJ FE87V-SL

במקום 5,990 ₪

4,990 ₪**LIEBHERR****מקרר ליבהר
מקפיא תחתון****402 ליטר**

CN 5735

במקום 9,990 ₪

2,990 ₪**SAMSUNG****מקרר סמסונג
מקפיא תחתון**

מחדש דיגיטל אינוורטר

544 ליטר

RB52RS334SA

במקום 4,690 ₪

2,490 ₪מצב שבת
באישור המכון
המדעי הטכנולוגי
להלכה**SAMSUNG****מקרר 4 דלתות
סמסונג
זכוכית לבנה****636 ליטר**

RF70T9113WH

במקום 13,150 ₪

7,990 ₪מצב שבת
באישור המכון
המדעי הטכנולוגי
להלכה**LIEBHERR****מקרר ליבהר
דלת ליד דלת
120 ס"מ****696 ליטר**

SBS7242

במקום 15,260 ₪

5,990 ₪**SAMSUNG****מקרר 3 דלתות
טריפל סמסונג
נירוסטה מושחרת****790 ליטר**

RF29T5221SG

במקום 10,490 ₪

5,990 ₪מצב שבת
באישור המכון
המדעי הטכנולוגי
להלכה**BOSCH****מדיח כלים
רחב בוש**כולל לוח צג דיגיטלי
4 סידרה

SMS44DW01T

במקום 2,590 ₪

1,490 ₪**LIEBHERR****מקפיא
ליבהר
8 מגירות**

SGN 3063

במקום 4,690 ₪

1,990 ₪**אלקטרה****מקפיא
אלקטרה
6 מגירות****NO FROST**

EF6243

במקום 1,590 ₪

999 ₪**SAMSUNG****מכונת כביסה
סמסונג
טכנולוגיית
Eco Bubble****1400 סל"ד**

WW10N644RWB

במקום 3,510 ₪

1,590 ₪**SAMSUNG****מכונת כביסה
סמסונג****1-8 ק"ג****1400 סל"ד**

WW8ST4041CE

במקום 1,990 ₪

1,250 ₪**ROSIERES****מכונת כביסה
רוזייר****1-8 ק"ג****1200 סל"ד**

RILS1282DE/1-ISR

במקום 1,790 ₪

990 ₪**עין המפרץ סנטר**

קיבוץ עין המפרץ, צומת עכו

חדרהדוד שושני 42
(בכניסה לעיר מול כיכר חדרה)**נתניה**רחוב המלאכה 32
אזור התעשייה בולג**ראשון לציון**מתחם חונים קונים
לענשקי 9 - קומה ב'**קרית גת**הצסגר 13
מאחורי מתחם BIG**באר שבע**מתחם BIG
דרך חברון 21**D CITY**רחוב העי"סדים 15
מישור אדומים**שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00**

בתוקף מ- 9.9.22 עד- 15.9.22 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | קיים לפחות מוצר אחד במלאי מכל מוצר שמתפרסם | כל המוצרים המפורסמים מפוזרים בין שבעת הסניפים המצויינים, המלאי משתנה ומתחלף כל יום ובמשך היום | המוצרים הינם תצוגות, עודפים, מחודשים וסוג ב' | מינימום 2000 פריטים במכירה, 2 בהנחה מקסימלית לפחות | המוצרים ומחיריהם מוצגים ביריד | המחיר הקודם של המוצרים שבמבצע היה בתוקף לפחות יום | המחירים אינם כוללים הובלה | אין כפל הנחות ומבצעים | פריט אחד ללקוח

כשהבצל שם טוב הגיע לתיאטרון

ספר סיפורי חסידים שקיבל יהב גל מאביו בגיל צעיר, חיכה בסבלנות 20 שנה במהלכן הספיק יהב לנדוד בעולם ובדתות שונות, רק כדי לגלות שהאוסר מסתתר בתוך סיפורי הספר הישן. את כישוריו כשחקן ומורה למשחק ב'ניסן נתיב', הוא גייס לטובת הפיכת מסע חייו בעקבות מעשיות הבעל שם טוב

להצגת יחיד: לולקע

אבי טאוב

אני גם מורה ב'ניסן נתיב', ואני אחד היחידים שם שמחבר בין הדברים. אני מלמד את סטניסלבסקי, מייקל צ'יכוב וימימה אביטל, וגם מביא לסטודנטים מתורת הבעל שם טוב, בעל התניא ורבינו נחמן. בעיניי כולם מחפשים את המקום הזה. זכינו ויש לנו כיהודים חכמה מטורפת של אנשים צדיקים ענקי עולם – ענקי היהדות שחקרו את התנועה הזו של הנפש והרוח ומהם המרכיבים הללו של הנפש: המחשבה, הרגש, הגוף ואיך מחברים ביניהם. זה בעצם תיאטרון.

אני מבכה על כך שאנשי תיאטרון כמעט אינם מודעים לכך. כשהם רק שומעים אותי מדבר, מיד יש מחסום: "אל תגיד לי מרבי נחמן..." "אל תדרוף אחריי עם התפילין שלך, שמור אותם לעצמך..." אין אצלי מחלוקת בעניין הזה. זה שאני מורה ב'ניסן נתיב', או ב'גורמן' בבאר שבע, או במקומות אחרים – זה עוד צד של הבנה פנימית, כמו החלק של המשחק, או החלק של לימוד החסידות. זה לא סותר כלל בעיניי. באתי לתיאטרון בלי שום סנטימנטים ליהדות. לא גדלתי בבית דתי, אלא מעט מסורתי. יותר חילוני ציוני מאשר יהודי ציוני. מה היה לנו? קידוש ביום שישי, צום בכיפור ומצות בפסח. גם את זה עשינו כמסורת, לא מתוך רצינות תורה.

פלוטו הכלכלב במסע בין דתות

בשלב כלשהו קראתי את הספרים של כל הדתות. בתחילה גמעתי את התנ"ך, והייתי בקיא בו באופן מפליא, אבל במקביל קראתי גם את 'הקוראן', את 'הברית החדשה', 'בהגווד גיתא' (כתבי היסוד של ההינדים), את משנתו של דון חואן. הגעתי לכל המקומות האלה בלי אף סנטימנטים. כל מי שאמר: אני הגעתי להשגה של טוב, שמחה, שקט ושלווה, כל מי שהציע דרך לעבור את העולם ותהפוכותיו באיזשהו טוב – הלכתי לראות מה הוא יכול למכור עבורי.

לא הסתפקתי בקריאה. היגרתי למקומות נידחים בתבל, ועשיתי יוגה שמונה שעות ביממה, ב'אשראם' בסלאמס של בוקרשט עם הצוענים שנראה היה כאילו הגיחו מסרט של קוסטריצה. הלכתי לכל מקום שאני יכול לקבל ממנו. הקו המנחה שלי היה: אולי אחר כך אתחרט אבל עכשיו אני לומד. זה גם מה שאני אומר היום לסטודנטים שלי: כשאתם נכנסים לשיעור שלי – תתייחסו למונחים ולכללים שאני קובע עבורכם כתורה מסיני. אחר כך תלכו הביתה, תעכלו את הדברים, תשאלו שאלות ותקשו קושיות ונלבן את הדברים. כמו כן, כל אחד ומסגרת ההתאמה האישית שלו, האם זהו כלי שיכול לשרת אותי, זה מתאים לי או

"כשהרגיש רבי ישראל הבעש"ט שקרב זמנו להיפטר מן העולם הזה, קרא אליו את תלמידיו ואמר לכל אחד מהם מה עליו לעשות. אחרון נותר תלמיד אחד, ר' יעקב, שהיה משרת את רבי ישראל, ולא מש מרבו כל אותן שנים. 'אתה ר' יעקב', אמר לו רבי ישראל, 'קנה לך עגלה וסוס, ותעבור בעיירות ובכפרים, ותספר מכל אשר שמעת וראית אצלי...'. הצטער ר' יעקב ואמר: מה לי להיות נע ונד כל ימי ולספר מעשיות, ואמר לו הבעש"ט 'אל תצטער, כי תתעשר מזה – אם ירצה השם'."

סיפורו מסעו של רבי יעקב בעקבות צוואת רבו הבעש"ט, משתלב בסיפורו חייו של יהב גל. על אף שגדל בבית חילוני, לפני 20 שנה הוא קיבל מאביו ספר סיפורי חסידים. מאז הוא הספיק לנדוד בעולם ובדתות שונות, רק כדי לחזור בסיכומו של סיכוב אל סיפורי הספר הישן.

גל הוא שחקן, במאי ויוצר תיאטרון, בוגר הסטודיו למשחק 'ניסן נתיב' תא 1999 שבו הוא גם מלמד מזה 17 שנה. הוא כתב, ביים ושיחק בתיאטראות הנחשבים בארץ כמו בסדרות טלוויזיה מצליחות וקטף פרסים בארץ ובחו"ל. הסיפורים הללו, שמצא בספר הישן, הפכו להצגה מופלאה בשם 'לולקע' שמובנה 'מקטרת', על שם המקטרת שהיה נוהג הבעל שם טוב לעשן. ב'לולקע' שלו משתלבים הסיפור על חלום העושר והאוסר, על חיפוש אמת של שלום, על תהליך פנימי בעולם של תוצאות חיצוניות ועל השביל החכם מן ההולך בו. אני מתיישב בצד הדרך לשיחה בלתי נשכחת עם יהב.

לרגע אחד לא יצאתי מהשטעטל

הציורים שעולים בהצגה 'לולקע' לוקחים אותנו הרחק-הרחק בזמן ובמקום אל יערות העד של אוקראינה לפני מאתיים שנה, בימי הבעל שם טוב הקדוש. איך הגעת לשם? מה עושה שחקן בוחמיני בשטעטל החסידי?

אני אף פעם ולו לרגע אחד לא יצאתי מהשטעטל. למה אתה מתכוון כשאתה אומר שאתה 'כל הזמן בשטעטל'?

מה עוד יש לעשות?

רגע, אתה מורה בבי"ס למשחק 'ניסן נתיב'; זה עולם אחר לחלוטין מאשר השטעטל והקרצ'מע של הבעל שם טוב...

אכן, אלו באמת עולמות שונים לחלוטין... אבל, אני מלכתחילה לא באתי לתיאטרון כדי להיות במאי או שחקן גדול. לא חיפשתי להיות מפורסם. הגעתי לתיאטרון מתוך רצון ללמוד את תנועת הנפש. זה באמת מה שסקרן אותי כל הזמן, וכן,

חורין ליבטל ממנה".

הבעש"ט ורבי נחמן מלמדים את הפשטות והתמימות. ואם יש בך עוד דעת ללמוד – והם גם חננו אותנו בדעת – אז תלמד בפשטות שלא תגיע: "תכלית הידיעה שלא נדע". זה אחד הדברים הקשים שאני נתקל בהם כל הזמן: כל אחד יודע מה השני צריך לעשות. זה הגאונות שלנו כיהודים: כל אחד מקורב, כל אחד יודע ממקור ראשון מה השם רוצה בדיוק. אבל היהדות בעומק שלה, אומרת שאנו צריכים לעורר את הלב ולהתעורר מהבעיות של עצמנו קודם כל. יש לנו שם מספיק עבודה עד שנגיע להתעסק עם אחרים.

כשאתה עולה על הנקודה הזו, כשאתה מנסה לקחת את הכלים שהיהדות מעניקה לך כדי להתמודד עם דברים, אתה מבין שאין להם אח ורע.

מה לגבי מה שאמרת על היוגה?

גם ליהדות יש כלים נפלאים בתחום הבריאות וחבל מאוד שלא משתמשים בהם. אנחנו לא אנשים יותר מדי בריאים. אתה לא רואה את היהודי הטיפוסי כאחד שבריא בגופו. אז נכון, שם יש פספוס.

קהות חושים ו'שליחות' מזעזעת

אבל גם כך, זו לא חכמה לשפוט עם שכל כך הרבה שנים לא היה במקומו. לדוגמא, כשאני התחלתי ללמוד מוזיקה, התוודעתי לעומק לכלי נגינה שנקרא עוגב. זה סוג של פסנתר ענקי שבנוי על לחץ אוויר ומכיל ארבעה רצפי קלידים שונים. המוזיקה האדירה שהוא מייצר מהדהדת למרחק. אמרתי למורה, עוגב זה כלי עצום שרק אומות שבטוחות בעצמן יכולות לפתח. רק מי שמרגיש בן בית בעולם, שלא חושש ששום רוח בעולם תעקור אותו ממקומו, בונה כלי גדול כל כך. לעומת זה, אצל יהודי הכלים המזרח אירופאים הם כינור וקלרינט. הכלים במזרח – עוד, כינור, חליל נאי. אלו כלים שניתן לתפוס ולברוח כשהאדמה בוערת. אתה לא מתחיל אפילו לבנות עוגב, כשאתה לא בטוח בהשקעה הזו. גם מבחינת החוויה, הקול שהכלי מייצר, הולם את מצב נפשו של הנגן. האם הוא רועם ומהדהד בפאתוס, או מקונן, מתבכיין ונוודי.

וגם פה יש את היראה הפומפוזית במקום היראה הפשוטה. זה עוד דבר מאוד מעניין. שהיראה הענקית, הציורית, הפרסקואית, הגהנום עם המפלצות והתפלצות הגדולה בנפש יוצרת חוויה דתית של הפחדה, שגם אנו חוטאים בה לעתים. ואילו היראה האמיתית מתבטאת במשא ומתן באמונה, בלומר את האמת. לשים לב לפניות הקטנות שלי שאני לפתע מושך לעצמי. שם זו הזירה האמיתית שלי.

באמת זה מאוד מדומיין. אני מוצא קשר ישיר בין ציורי קיר נוצריים עזי מבע לסרטים הוליוודיים עתירי אפקטים: קהות חושים מערבית. לכל מאכל מוסיפים קטשופ, רוטב צ'ילי ובכלל סוכר ועוד סוכר. כמו אדם שלא מרגיש שהוא חי ולא יודע אם הוא חי, אז הוא זקוק לשוקרים מכאיבים ומזעזעים כדי לוודא שהוא חי.

אתה צורך בהחלט ואתה סוגר לי מעגל לתוך התיאטרון בעצמו. בדיוק על זה יש לי ויכוח ישן עם הרבה אנשי תיאטרון. יש איזו תפיסה שאני מנסה להנחיל לסטודנטים שלי בקשר עם התיאטרון היווני והמובן של קתרוזיס. לפי דעתי כל הטרגדיות היווניות מדברות ועוסקות בנקודה הזו של מקום האדם מול האל.

מול האל? הנושא הוא כוחות הטבע, הגורל, האלים וכו', לא?

בסופו של דבר, זה האדם מול מה שגדול וחזק ומכניע אותו. בעיני דווקא, במצב הזה וגם בטרגדיות היווניות, יש 'כלי' טוב לעבודת השם ולחיים: השלמה. הטרגדיות נגמרות בהשלמה על מקומו של האדם, בפחיתותו מול האל. בחוסר היכולת האמיתי שלו לשלוט בגורל. "על כורחך אתה נוצר וחי, ועל כורחך אתה מת". זהו המקום שמוכיל להשלמה בריאה עם הסבל.

היום אנו נמצאים תחת השפעה של הפוסטמודרניזם. התיאטרון זה התחום שבו ההשפעה הפוסטמודרנית היא החזקה והמיידית ביותר. חסידי השיטה טוענים כך: אנחנו כל כך ידישים, כל כך קהי חושים, כל כך תשושים וכל כך חוששים, מורב המסרים, הפרסומות, השקרים והחלומות, השיווק ברשתות, הטלוויזיה, המרחב הציבורי שפולש לתוך המרחב הפרטי, שמה שצריך לעשות זה לזעזע. אנחנו לא מרגישים כלום, אז מטרת התיאטרון היא לא להביא להשלמה,

לא. אבל ההנחה הבסיסית והראשונית היא: פשוט תקשיבו. כך גם אני הלכתי לשמוע בלב, מוח ואוזניים פתוחות את כולם. היום אני יכול להעיד על עצמי, שכל המקומות שהגעתי אליהם ליד תורת ישראל, זה אצלי בערך ברמה של 'פלוטו כלבלב מקיבוץ מגידו'.

הייתי שמח אם היית יכול לתאר, או אפילו מנמק קצת את דבריך. כי כל הדברים הללו שקראת, עבור מיליוני בני אדם זה לא 'פלוטו הכלבלב'. מה ההתרשמות שלך בפירוט?

מה שאני יכול לומר זה תובנות שלי, שאין להן שום ביסוס מדעי או מחקרי. רק רשמים של קורא חופשי – כך יש להתייחס לזה.

אקדים ואומר: אני לא חושב שכל אדם ראוי לקרוא את הכל וללמוד את הכל. צריך לדעת לשכשך ולשחות לפני שעוברים לצלול במים אדירים. במחקר בלתי אמפירי על עצמי אני יכול להודות בפשטות: כך הבורא בחר להוביל אותי. אני יכול להגיד לך על היוגה שיש בה חכמה מאוד מעניינת. וכמו שהתורה מדגישה זו בפירוש: "חכמה בגויים תאמין". מבחינה השמירה על הגוף – הלוואי והיינו עושים כמה תרגילי יוגה כל יום. יש שם יכולת לשמור על בריאות הגוף והנפש. ההנהגה הזו הייתה חוסכת המון פסיכולוגים ופסיכיאטרים והרבה אימוני ספורט וכושר. אבל בסופו של דבר היוגי (הקדוש להינדים) מתנתק מהעולם, מסתגף ושרוי בעליונים. זו לא חכמה. לשבת בצום מתחת לעץ ולומר "אני נקי – סלח לי", את זה כל אחד יכול.

כל אחד יכול?

כל אחד יכול. לא כל אחד רוצה, אבל מי שרוצה בעיניי יכול. בוא נראה אותך עם שלושה ילדים על הראש שלך, בוא נראה אותך שמח בעבודה, עם זוגיות וכל מה שמשמח מציים אנושיים. להתנתק מהחיים, ולשבת מתחת לעץ – זה לא היה בשבילי. גם הברית החדשה היא בעיניי באמת ברמה 'פלוטו כלבלב מקיבוץ מגידו'. כל מה שיש שם נלקח ממקור ובאיזושהי צורה עוות. יהודי יודע שהוא לעולם לא יגיע אל רצון השם במלואו: "לא עליך המלאכה לגמור ואי אתה בן

היהדות בעומק
שלה, אומרת שאנו
צריכים לעורר את
הלב ולהתעורר
מהבעיות של
עצמנו קודם כל.
יש לנו שם מספיק
עבודה עד שנגיע
להתעסק עם
אחרים.

לכן כשאתה מדבר על התחושה הטובה, אתה לא
מדבר רק על המקרה הנפוץ: אדם אחד כל היום
צעקו עליו במפעל. הוא חוזר הביתה ורואה בסרט
את צ'רלי צ'פלין מסתובב בתור חלק ממכונה
וחוטף מפתח שוודי בראש. הוא צוחק כי זה קרה
לו לפני שלוש שעות. מה שהשתנה זה שעכשיו
הוא יכול לצחוק על צ'רלי צ'פלין, שנדמה בעיניו
כקטן ושפל ממנו. אתה מדבר על קתרזיס של מסר
מחזק, בדוגמת ההצגה שלך 'לולקע', על הבעל
שם טוב והמופתים המשמחים שעשה: יש גאולה

לא לחנך למוסר השכל, חלילה. אלא לזעזע. יוצא
מצב פרדוקסלי: שחקנים באים לזעזע את הקהל.
הם שופכים את מה שיש להם ויוצאים עם תחושה
טובה, אבל הקהל יוצא מבואס. הם עושים 'תיאטרון
מהעיתון'.

למה הכוונה?

לדוגמא תיאטרון שעוסק באופן ישיר, בוטה, גס
ומזעזע בסכסוך הישראלי-פלסטיני. אין מסר, אין
תקווה, אין עתיד או חלום. הקהל לא יוצא עם תחושה
טובה, אלא רק השחקנים,
הבמאי והמחזאי. למה? כי
הם נגעו וזעזעו את הקהל.
יש את מה שנקרא 'תיאטרון
האכזריות', זה חלוץ פוסט-
מודרניסטי שהמציא ויזם
אנטוניו ארטו. בבסיס עומד
ההיגיון הזה: כיוון שהקהל
הוא קהל חוששים, צריך
לזעזע אותו בכל מילה.
חובתנו להראות לו מראות
קשים שיותירו בו חותם.
אם לא חותם אז צלקת.
המטרה הזו מקדשת את
כל האמצעים. וזה מתקשר
למה שאמרת על קהות
החוששים המערבית. הקהל
יוצא בתחושה של זעזוע
והשחקן יוצא בתחושת
שליחות: "זעזעתי את
הקהל!" וזה קצת מעניין
הנקודה הזו. כי אדם יוצא
מהבית באמצע השבוע,
שם לילדים בייביסיטר,
נוסע לתיאטרון, משלם
כסף, צופה, ובסוף יוצא
מבואס ומזעזע.

קהות החושים שאתה מדבר
עליה, מרגישה יותר פסימית
ואירופאית. קהות החושים
האירופית קשורה לביטול
הערכים. האמריקאים לא
מבינים את האבסורד ולא
יכולים ליהנות ממנו כמו
אירופאים.

אתה צודק בכללות, אך אני
רוצה להעיר. נכון שבאמת
יש הרבה דברים שמורכבים
מדקויות: אצל האמריקאים
הכל גדול וחזק וצבעוני
וזו קהות חוששים אחרת
מחוסר התוחלת העגומה
והאפורה של אירופה. אבל
כולנו קהי חוששים. בפרט
עם ישראל, שיש לו חיבור
ועומק. כפי שאומר רבינו
נחמן, לכל אחד יש חיבור
ועוצמה שיכולים לשרוף
את כל גופו. התלהבות
שבוערת בנו - אנחנו רוב
ככל הזמן מדכאים אותה
ומנותקים ממנה. אנחנו
לא מנסים לבחון מתי היא
עובדת, מתי זה מעט מדי
ומתי זה מעבר למידה. יש
בנו כמיהה עמוקה ועצומה
ל טוב ולמתוק.

יום הנשיני

בלימודי התואר השני
במכללה האקדמית הרצוג

הצטרפו לתוכנית ייחודית המתקיימת בימי שישי
בלימודי התואר השני במקצועות היהדות

תנ"ך ופרשנות | מחשבת ישראל

טובי המרצים
בתחום

למידה היברידית
שבוע מהבית ושבוע מהקמפוס

מלגות והחזר שכ"ל
לזכאים

חדש! שנת לימודים אחת בקמפוס

הרצוג. לדעת. לחנך.

לפרטים: 074-7214487 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

התלהבות
שבוערת בנו –
אנחנו רוב ככל
הזמן מדכאים
אותה ומנותקים
ממנה. אנחנו לא
מנסים לבחון
מתי היא עובדת,
מתי זה מעט מדי
ומתי זה מעבר
למידה. יש בנו
כמיהה עמוקה
ועצומה לטוב
ולמתוק.

אם לדוגמא אלך לחוג של שמאניזם [תורת האדמה] ואתופף על תוף, ואשיר בקולי קולות 'אמא אדמה, אמא אדמה' לא יצמח מזה כלום. זה אולי נחמד לרקוד קצת בקצב אפריקאי, זה יפה לעשות ביחד קצת הרמוניות, אבל זה לא יושיע ולא יתקן אותך באמת. רוע אין פה, טיפשות יש פה. אמנם ראיתי יוגים שמגיעים למקומות מאוד יפים בשכל, אבל אחרי הכל, אלו צעצועים של גדולים, לא תורת חיים. כמו שאמרתי, זו לא חכמה לפרוש מסדר העולם ולהיות מואר. זו רק חצי חכמה, שמוצעת כפיתוי גדול. אבל אין פה סכנה אמיתית. ביהדות כעוצמת הטוב שאתה יכול לקבל – כך עוצמת הסכנה. כי יש פה כוחות אמיתיים. בהקשר לזה אני אוהב לצטט את רבינו בחיי בחובת הלבבות בשער הפרישות, שמגיע כמו הרמב"ם לאותה נקודה – מתוך קיצוניות הפוכה. הרמב"ם כותב בהקדמת המשנה את הרעיון האריסטוטלי של 'שביל הזהב' ו'דרך האמצע'. אדם מטבעו נוטה לחומר, לגסות, לניוויל. באה התורה ומטה אותו אל העליונים. היא מושכת אותו יותר משהוא מסוגל כדי שיתאזן באיזושהי מידה ממוצעת. חובת הלבבות אומר להפך: אדם מטבעו פרוש. הוא רוצה לפרוש מן האישה ומן הכסף ומן כל החובות שהעולם מטיל עליו. כפארפאזה על דברי ז'אן ז'אק רוסו 'האדם נולד חופשי ובכל מקום הוא מוגש לכבלים ולנחשושיות', רבינו בחיי היה אומר: האדם נולד מלאך, יוגי פרוש, נזיר מתבודד, באה התורה ומרתקת אותו לעולם הזה. מכריחה אותו להינשא, לעבוד בשדה, לבוא בחברת בני אדם על משאם ומתנם.

זה מעין פרדוקס מושלם. שהרי אנו יצור חברתי והתורה מתקנת אותנו בהתאם.

עשן מקטרת אפוף סודות

בוא נדבר כעת על ההצגה 'לולקע' שלשמה התכנסנו לראיון הזה. בעצם, אתה הזכרת קודם את המשלים של הבעש"ט שהם מאוד חותכים. בעצם יצרת הצגה שמלכדת את רוב סיפורי הבעש"ט הגדולים והמפורסמים. החן שלה, כפי ששמתי לב וכפי שראיתי שצינת זאת בראיון למנחם טוקר, שהיא מתוארת מהצד. לא הבעל שם טוב בגוף ראשון מדבר, אלא העוזר שלו לשעבר. זו עדות מכלי שני ולכן היא אמינה יותר. רבי יעקב, השמש של הבעל שם טוב שכבר נפטר, מתאר את כל החוויות וההרפתקאות שעברו עליו. ההפניה הזו דווקא מייצרת תעלומה, השתאות וקסם. הרגעים בהם הבעש"ט עצמו מתגלם ו'מתגלה' על ידך

ויש נס – הסדר שב אל כנו. הרשע בא על עונשו והחסיד בא אל שכרו. פתאום רואים תכנית ארוכה שמסתדרת והלב מתמלא שמחה. ולפתות במסגרת הקטנה הזו, של ההצגה, הצופה חווה קתרזיס גואל: יש סדר טוב בעולם. כמו ילד קטן שצריך את הסיפור הנעים לפני השינה. את ה'הפי אנד', בעקבות צירוף מקרים חכם ומפתיע שניתן לכנות 'השגחה פרטית'.

זו אמונה שכל התנועות המשתנות בעולם הם באמת אחדות אחת פשוטה. וזהו גדולתו של הבעש"ט. יש ספר "משלי הבעש"ט", בשתי מילים הוא חותך משפטים מופלאים ומדהימים, ששמים אותך בתוך הנקודה. ולכל לראש הנקודה הזו, שאינך יודע: אתה לא יודע מדוע זה קורה, אתה לא אחראי על שום דבר שיקרה איתך, הכל מלמעלה. לא החלטת למי תיוולד, מתי תיוולד ומתי תמות. ואפילו על השם שלנו אין לנו בעלות. יש כאלה שבוחרים להחליף שם ולוקחים איזושהי אחריות, אבל אצל רוב האנשים זה לא קורה. מהרגע שיש לנו טיפת דעת, אנחנו מנסים לשלוט במציאות ולפענח את המציאות ולומר "אני יודע".

הקורונה היוותה דוגמא נפלאה לעניין הזה. לפני שנתיים וחצי, אף אחד לא ידע כלום, עשרה חודשים לאחר מכן, כולם יודעים מה לעשות... "למה זה בא?", "מה זה אומר?", "מה צריך לעשות?", "כיצד צריך לנהל את המדינה?", "איך מנצחים את המחלה?", לכל אלו מצאנו פתרונים חיש מהר. אבל זה צורך עמוק שלנו לאיזושהי אחיזה. אם אנו מצליחים רגע אחד לאחוז במקום שאיננו יכולים להבין ולהשיג שם – "תכלית הידיעה שלא נדע", זה בעיניי הקתרזיס העליון.

לגעת במקום הזה, אבל בצורה חיובית, שהכל יסתדר בסוף, מתוך אמונה. להכריז, אינני יודע ושהדברים באים בהשגחה. בזה כל המאמץ האנושי מנסה להילחם והוא מגיע להישגים יפים.

נכון, צריך לנסות לאחוז במשהו, אבל ברגע שאתה מבין שאתה לא יודע, הדבר היחיד שנותר לך לעשות הוא לברוק מה מיישר אותך לתוך המצב הזה: איך אתה מסתכל על הדברים? איך אתה מסתכל על המציאות? ואיך אתה פועל הכי נקי שאתה יכול בתוך המציאות? אבל שוב, זוהי שאלה של אמונה, כי זה גם יכול להוביל אותך למקום ההפוך. להצהיר, אינני יודע, אבל המשמעות היא שלא קיים באמת שום דבר, אין אמת ואין ערכים. "זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם מוות". תורת ישראל בניגוד לכל האמונות יש בה הכל: טוב ומתיקות עליונה, אבל גם טעות וסכנה. צריך לבוא לקראתה בצניעות. למה 'בניגוד לכל האמונות'?

פרשת השבוע היא לא סיפורי היסטוריה, אלא היא כאן ועכשיו עלינו. מה שאנחנו לומדים מתרחש עלינו עכשיו. תנועות הנפש שמופקות מהלימוד שלנו הן כאן ועכשיו ומכוונות אלינו.

לעגנון התיאורים שלך בהצגה מקומצים, ענייניים ומאוד דחוסים. ש"י עגנון לדוגמא, יכול לכתוב בתוך סיפור, לאורך עמוד שלם, את כל המרכיבים השונים ואת אופן ההכנה וכל מה שנעשה בזמן שחיכו שיתבשל התבשיל הנפלא של הזקנה באמצע היער. קילוף השומים, שליכת הבצלים, טיגון העוף ומשיחתו בדבש. גם כשעגנון לא מתפייט אלא מתאר בצורה עניינית – הוא יפרט כל כך עד שהקורא בעצמו נעשה רעב וחסר סבלנות. ריח התבשיל המדומיין עולה באפו וגם הוא בווה בסיר ומחכה לגאולה.

בתיאורים שלך – או אולי של סיפורי הבעש"ט עצמו – הסגנון בו הספר הוא כתוב הוא ענייני ותמציתי מאוד. אין בו כל כך מטאפורות או שפה נמלצת. המספר דומה לרוכל המספר לחברו בשוק, בלשון גסה וקצובה, את מה שאירע אתמול. הוא דוחס הכל לשורה וחצי. מה שמעניין אותי זה שאת רוב ההצגה אתה כן כתבת כך, אבל מידי פעם כן מבליח דיבור פיוטי או דיבור בגוף ראשון, אדם מדבר בשם עצמו. ואני בטוח שמאחורי זה יש מחשבה, ומעניין אותי לדעת מהי המחשבה ומה החילוק?

אתה ראתה את ההופעה פעם אחת ואני יודע שאתה רוצה לראות אותה שוב. אני חושב שאתה התופעה שיש בהצגה הזו, ואין זאת בדרך-כלל בתיאטרון כלל, היא שאנשים חפצים לחזור לראות שוב ושוב. זה מפני שההצגה דחוסה ועמוסה בכל טוב. אין מקום בכיסים לכל מטבעות הזהב האלה. אתה חייב לחזור הביתה, לרוקן ולחזור שוב למלא. יש רגע בהצגה, בו כל ההצגה הופכת מגוף שלישי לגוף ראשון. ומאותו רגע, הסיפור מסופר בעצם מנקודת המבט של רבי יעקב, השמש של הבעל שם טוב.

ולמה בחרת שזה יהיה כך?

זו היתה הצעה נפלאה ונהדרת מאת השחקן שמעון מימרן, היא הועלתה בתחילה כהצגת יחיד ב'פסטיבל תיאטרונטו'. הוא ליווה את ההצגה הזו והוא גם אחד מהמנהלים האומנותיים של הפסטיבל. הרעיון לעבור לגוף ראשון היה הצעה נפלאה שלו. הוא אמר לי: חסר לי שבסוף זה יתחבר ישירות אליך. הוא שם אותי כחיבור פרטי שלי בתוך המקום הזה של שמש של הבעל שם טוב. באמת לרגע זה מרגיש כאילו מה שיש שם מכניס אותי ואת הקהל לאיזה ממד של בחינת 'גלגול נשמות' באיזושהי צורה. זה מכניס אותי כשחקן לתוך רבי יעקב, מספר הסיפורים הנודד והאובד.

זה הכניס את הכל לתוך המקום של 'כאן ועכשיו'. כאן ועכשיו זה דבר שמשנתה מהצגה להצגה. ראתה את ההצגה בתיאטרון הקאמרי, הרגשת את הרגע שעכשיו יחב יהיה פה והאנשים הספציפיים שיושבים בקהל מספרים כעת מה שקורה עכשיו.

זו אחת המהויות החשובות של התיאטרון – לגרום לאירוע להתרחש כאן ועכשיו. אחרת זה טלוויזיה, שבה הכל מתוזמן וערוך מראש. בתיאטרון יש את החיבור הבחלי אמצעי בין שחקן לקהל, שאין אותו בשום מקום אחר: לא ברדיו ולא בטלוויזיה, ולא בקולנוע ולא בספר, אלא רק במוזיקה חיה. זה מוביל לנקודה הזו שכל הסיפורים ששמעתם על הבעש"ט, זה מתרחש כאן ועכשיו. זה לא פולקלור. זה הסיפור שלי ושל כל אחד שיושב בקהל – "את אשר ישנו פה היום ואת אשר איננו פה", "חיים כולכם היום".

אם אתה רוצה לקשר את זה לתחילת השיחה – "נעוץ סופן בתחילתן" – זוהי בעצם היהדות שפגשתי. אותו דבר, יש לנו מסורת שהיא כאן ועכשיו. פרשת השבוע היא לא סיפורי היסטוריה, אלא היא כאן ועכשיו עלינו. מה שאנחנו לומדים מתרחש עלינו עכשיו. תנועות הנפש שמופקות מהלימוד שלנו הן כאן ועכשיו ומכוונות אלינו. בשביל כל האנשים שחיים היום. זו היתה עצה נפלאה, עצתו של מימרן. למרות שבתחילה התנגדתי אליה ולקח לי זמן לעכל את זה – אני חייב להודות שהיא באמת מבריקה. ■

מאופקים, מדודים וחזקים מאוד.

מה שרציתי לברר עתה זה, מתי כל זה התחיל להתגבש אצלך. ולמה ב-2022 עושים ההצגה על הבעש"ט? אתה לא חושב שהתקדמנו מאז?

כל ההצגה הזו היא סיפור הבעש"ט בעצמו. כי כפי שתיארתי לך את המסע שלי, בהתחלה הייתי מחובר מאוד לתנ"ך, באיזושהי שלב – אני לא זוכר את התאריך המדויק, איפשהו בין גיל 17 ל-22 – קיבלתי מאבא שלי את הספר 'סיפורי חסידים' ואת 'סיפורי הבעש"ט' ואני קראתי בו והשארתי כל מיני סימונים, קיפולים, קשקושים בשולי הדפים.

בגיל 17 כבר היית בעולם התיאטרון?

כשקיבלתי את הספר הייתי איש תיאטרון בתחילת דרכי, אבל כבר בגיל 10-12 היה ברור אצלי שאהיה איש משחק. אני זוכר, בתור ילד, שהלכתי לחוג דרמה בבית ספר יסודי, בכיתה ה' או ו'. מיד אחרי המפגש הראשון הייתה לי תחושה אדירה של קתרזיס ושל הבעה עצמית פתוחה וזורמת. מאז הלכתי עם זה בכל הכוח. עצרתי לבדוק את זה באופן רציני בפעם הראשונה רק בגיל 30. הנה כי כן ההחלטה של הילד היא עדיין רלוונטית לחיי.

הספר שכב בשקט אצלי במגירה, אבל ידעתי תמיד שיום אחד אעשה משהו מהספר הזה. הוא מצידו חיכה, עם כל הסימונים והקיפולים והרישומים על הנקודות שתפסו אותי, בסבלנות במגירה בערך 20 שנה. בשלב מסוים נסעתי לרבינו נחמן באומן, ובדרך חזרה קיבלתי טלפון מהסטודיו ב'ניסן נתיב' לעשות איזושהי הפקה, להעלות מופע, עם הסטודנטים. אמרתי לעצמי: אני יודע מה אני הולך לעשות. לקחת את ספר "שחי הבעש"ט", והוצאתי ממנו 35 סיפורים שלקחו את ליבי. נתתי לכל אחד מהסטודנטים שמשתתפים בהפקה הזו אוגדן של הסיפורים ואמרתי להם: אנחנו הולכים לעשות הפקה על הסיפורים הללו. החברה הרימו גבה. ביקשתי מכל אחד: בבקשה, סמן ודרג לי מאחד עד חמש 5 סיפורים שתפסו אותך. כך נולדה ההפקה הזו, מ'חכמת ההמונים' והבחירות של משתתפי ההפקה, שחצי ממנה לא שמעה את השם 'הבעל שם טוב' בחיים.

ואז?

זה התחיל כהפקה של 15 שחקנים, אחר כך הפכתי את זה להצגת יחיד. החלפתי חלק מתוך כל הסיפורים לאותם הסיפורים שאליהם אני יותר התחברתי. בניתי את הדמויות ואת סיפור המסגרת ולקחתי את זה למרכז ה'תל אביבי' – הסטודיו של ניסן נתיב. לא לקאמרי. לא נתקלתי בהתנגדות, לא העלו שום טענה. היו לי עוד הפקות מהמקורות. עשיתי את מגילת קהלת וגם ההצגה בשם 'נהרות' – שאלתי קבוצה של תלמידות: מה תאריך הלידה שלכן. אף אחת לא ידעה מה התאריך העברי שלה. ביקשתי מהן לבדוק בתעודת הזהות ובהתאם – את פרשת בת המצווה. כל אחת קיבלה קטע מן ההפטרות שבנביאים וביחד יצרנו הפקת אנסמבל עם מוזיקה חיה שנכתבה במיוחד להצגה.

בקיצור, יש לך היסטוריה ארוכה עם הפקות מהמקורות.

אכן, אני חושב שזה בעצם מה שמעניין אותי, וזה העניין כולו: זה ליטול כלים שיש בעולם ולמלא אותם בתוכן שהוא משמעותי.

זה מקרין לשני הכיוונים: זה מקרין את הכוח הסיפורי שיש במקורות לתוך הכלים של התיאטרון, וזה גם עוזר להבין את המקורות בצורה כזו שגם פרשנים וגם ארכיאולוגים לא מסוגלים לקרוא.

ההצגה שלך 'לולקע', שזכיתי לראות, היא ממש יצירת אומנות מדהימה. אני חייב לציין במיוחד את מה שהזכרת קודם לכן בראיון, שיש עשרות דמויות בתוכן. אנחנו הצופים, באמת מצליחים להחזיק קו אופי של כל אחת מהן, קו אופי שבא לידי ביטוי במחוות קטנות: את העוצמה השקטה והאיזומה של הנדיב, את הקבצנות המעורערת של רבי יעקב, את הטיורף של הזקנה ואת הנכלוליות של השיכור. וכמובן – את הכוח המנחה של הבעש"ט שמגיה לעיתים נדירות ונפלאות בהצגה. ואז במשפטים קצרים ובעיניים בורקות, הוא משליך בריקים של חכמה ונדיבות. ממש כיף לראות את זה. אני באופן אישי מאוד התחברתי לזה.

דבר ראשון תודה על השבחים. אכן, תודה לא-ל אנחנו קוצרים כל הזמן מחמאות מהקהל, אנחנו נשארים הרבה פעמים שעות ארוכות לשוחח עם הקהל בעקבות מה שההצגה עוררה אצלו בלב. ההצגה הזו גורמת לאנשים שמחה גדולה והתרוממות רוח וזו ממש זכות גדולה.

מסקרן אותי סתם כך לדעת: את רוב ההצגה אתה מספר בגוף שלישי, בלשון עגנונית כזו, בה הטקסט כתוב ונאמר בגוף שלישי, אבל בניגוד

הרב עדין אבן ישראל (שטיינדלץ)

למצוא את הכתר שם טוב שלך

הביוגרפיה של רש"י היא לא סיפור כזה או
אחר, היא מפעל החיים שלו > הבעל שם טוב
עדיין מחייך אלינו ברחובות וטופח על כתפם
של אנשים במקטרת שלו < אם לא כתר של
תורה ומלכות, לפחות תתעטר בכתר שם טוב
< בעל התניא יצר עולם, וזה יותר משמעותי
מכל הספרים שכתב > אל תהיה סוס הרבעה
אם אתה יכול ליצור את היצירה שלך >>
התועדות חגיגית לרגל ח"י אלול

זוהי גם הסיבה שבח"י אלול חוגגים את יום ההולדת של הבעל
שם טוב. **הבעל שם טוב נפטר ונקבר, ואני יכול להעיד שאפילו
עמדתי ליד הקבר שלו. אבל לאמיתו של דבר הבעל שם טוב
עדיין מהלך ברחובות.** מפעם לפעם הוא מחייך למישהו, מפעם
לפעם הוא טופח למישהו במקטרת הארוכה שלו כמו שהיה עושה
בחיי. הוא ממשיך לחיות גם כשהוא מת. לא לחינם אנחנו לא
לגמרי בטוחים מתי חל היארצייתו שלו – אם הוא נפטר בו' בסיוון
או בו' בסיוון – ואילו את תאריך יום ההולדת שלו אנחנו יודעים
בבירור; שהרי הבעל שם טוב היה איש חי. **איש חי כזה לא צריך
לכתוב ספרים – גם אם בפועל לפעמים הוא כותב ספרים –
משום שהמהות שלו יותר חשובה מאשר הכתיבה שלו.**

הנקודה הזו נכונה גם לגבי רבי שניאור זלמן מלאדי: למרות שהוא
ידוע בתור המחבר של ספר התניא, ולמרות שהוא כתב עוד ספרים
חשובים בהלכה וגם בתחומים אחרים, מעבר לכל העניינים הללו
הוא יצר עולם. **הוא בנה בני אדם, וזה עניין יותר משמעותי
מאשר הספרים שהוא כתב.**

עצם העניין שבח"י אלול חוגגים ימי הולדת, מבטא, כאמור,
התייחסות שונה לדמויות שלכבודן חוגגים. אולם מעבר לכך,
העניין הזה מבטא גם שינוי עקרוני בתפיסת העולם. זוהי,
בתמצית, הנקודה שעליה עומדת החסידות: השאלות אם אדם
פלוגי כתב ספרים או לא כתב ספרים, אם הוא הוליד ילדים או
לא הוליד ילדים, אינן השאלות החשובות. **השאלה החשובה**

בח"י אלול אנחנו חוגגים שני ימי הולדת – של רבי ישראל בעל
שם טוב ושל בעל התניא. עצם העניין שאנחנו זוכרים וחוגגים ימי
הולדת הוא חריג, משום שאנחנו יודעים בערך מתי חיו רובם
של אנשי השם הרבים בהיסטוריה הגדולה שלנו, ובאיזה
תאריך חל היארציית (יום הפטירה) שלהם, אבל בדרך כלל
איננו יודעים את יום ההולדת שלהם. יש רק דמויות ספורות,
יוצאות מן הכלל, מתוך כל ההיסטוריה היהודית, שאנחנו יודעים
את תאריך יום ההולדת שלהן. אני רוצה להעלות את השאלה:
מדוע יש לנו כל כך הרבה תאריכי פטירה וכל כך מעט ימי הולדת?
מהו יארציית? למה מציינים את יום הפטירה? יארציית מסמל את
סוף החיים של אדם ואת סיכום החיים שלו. יש אנשים שאפשר
לסכם את חייהם ברשימת מפעלים או עבודות שהם עשו. **אם
מנסים לסכם את חייו של רש"י, למשל, הסיכום לא יהיה
קשור באנקדוטות או סיפורים, משום שהדבר העיקרי שרש"י
עשה הוא מפעל של פירוש. במובן הזה רש"י נמצא בתוך כל
חומש וחי בתוך כל גמרא. זה מה שנשאר ממנו. יש אנשים
שהסיכום של ימי חייהם הוא סיכום של ספרים, ויש אנשים שימי
חייהם מסתכמים במעשים אחרים; יש כאלה שניצחו במלחמה או
בנו יישוב וכן על זו הדרך. זה עניינו של יום היארציית – יום של
סיכום מעשיו של אדם בימי חייו.**

**יום ההולדת שונה בתכלית. מה אכפת לי שמישהו נולד
בתאריך מסוים? האמת היא שיום ההולדת חשוב רק לגבי
אנשים שעניין החיים שלהם איננו מסתכם בעבודה מסוימת
שעשו או במפעל מסוים שפעלו, אלא בעצם הווייתם כבני אדם.
ומכיוון שבניגוד למפעליו של אדם, שאותם אפשר לסכם בסוף
חייו, להווייתו ולעצם החיים שלו אין נקודה מתאימה של סיכום,
לכן השאלה מי היה אדם מסוים אינה קשורה ליארציית. זו שאלה
שקשורה דווקא ליום ההולדת.**

סוג אחר של אנשים כביכול מקבלים על עצמם 'בגדר ובשבועה' שכל ימי חייהם הם יהיו אנשים בינוניים, וחלילה לא יותר מזה. אדם כזה מקיים כפשוטו את מה שכתוב בקהלת: "אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יותר". וכמו שהיו אומרים כשהייתי ילד: "מה זה בינוני? הוא לא סור מרע ולא עשה טוב", או בנוסח אחר: "איש בינוני הוא לא חכם גדול ולא טיפש קטן".

אלא שעל פי החסידות כל אדם מ ישראל נולד כדי שלא להיות בינוני, גם אם לא תמיד הגדלות שלו היא באותם התחומים שעליהם אנשים מסתכלים. לא תמיד היא נמדדת באותו אופן שבו אנשים רגילים למדוד. יש, למשל, אנשים שבתור תלמידי חכמים, אנשי עסקים או אנשי ציבור הם בינוניים או פחות מכך, אבל כאשר הם נוגעים בירק, הירק הזה מתחיל לצמוח. אלה הם אנשים שיש להם 'אצבעות ירוקות'. אם הם ישתלו שתילי עגבניות באותו עציץ עם אנשים אחרים, השתילים של האחרים בקושי יצמחו, ואצלם יצמיחו השתילים פירות. שמעתי על כישרונות תמוהים ומוזרים כאלה בתחום הזה ובתחומים אחרים, וקשה היה לי להאמין. אבל עשו בדיקות מדוקדקות, והתברר שבאמת יש אנשים עם תכונות מיוחדות גם בתחומים מפתיעים.

הבעל שם טוב האמין שכשארם מקבל תכונה כזו – זה דבר משמעותי, משום שהתכונה המיוחדת הזו היא מתנת ה'. כל אחד ואחד צריך לחפש את המתנה שה' נתן לו ולנסות לגלות איפה היא נמצאת. עניינה של החסידות ושל ח"י אלול קשור בדיוק לנקודה הזו: איך אפשר לגרום לאדם לא להיות בינוני במהותו.

יש אדם שיש לו 'כתר חיוך', שכשהוא מחייך לאדם אחר הוא מאיר אותו. זהו כתר גדול שהרבה רבנים, כהנים ומלכים לא זכו לקבל אותו. יש אדם שיש לו כתר כזה שהוא יכול להושיט יד למישהו אחר, ואותו אדם מרגיש: עכשיו קיבלתי עזרה אמיתית; עכשיו יש לי מקור של כוח. אלה הן תכונות שלא נמדדות בכלים שבהם אנשים מודדים בדרך כלל גדולה.

יש אנשים שקיבלו את מתנת הריפוי, יש אנשים שקיבלו את מתנת המלחמה, ויש אנשים שקיבלו מתנה אחרת – למרות שהם עצמם לא מבינים שום דבר, הם יכולים לגרום לאנשים אחרים לחשוב. אלה הם אנשים שצריך להיעזר בהם לא כדי לדעת מהן התשובות הנכונות אלא כדי לדעת מהן השאלות הנכונות. **אדם כזה הוא לא סתם מקשן עם הארץ, אלא הוא תמיד שואל את השאלות שאותן צריך לשאול. לדעת לשאול זו מעלה בפני עצמה, זהו כוח בפני עצמו.**

אדם צריך לחפש ולשאול: לשם מה שלח אותי הקדוש ברוך הוא לעולם? יש אנשים שהקדוש ברוך הוא שלח אותם לעולם להושיט יד לאחרים, יש כאלה שהוא שלח אותם לעולם להגיד מילה טובה, יש אנשים שיכולים להפעיל אנשים אחרים, ויש כאלה שהוא שלח אותם לעולם בשביל שייתנו עצה טובה – לא בהכרח מחמת חכמתם אלא משום שהם מכוונים למצוא דרך טובה. כל אחד מהכישרורים הללו עומד בפני עצמו.

כאמור, החסידות החשיבה מאוד את הכתר שם טוב, הכוח הלא מוגדר שיש לכל אדם, הדבר שאדם יכול לעשות בשלמות. החסידות שואלת כל אדם: מה אתה יכול לעשות. ולכן "האי מאן דבעי למהוי חסידא" צריך להסתכל בתוך עצמו ולראות: איזה דבר שיכול להיות כתר שם טוב נתן לי הקדוש ברוך הוא?

בניגוד למה שאנשים חושבים, **אדם לא נעשה חסיד אם הוא לובש גארטל, כשם שאם צובעים חתול בפסים שחורים ולבנים, הוא לא הופך לזברה.** אדם שרוצה להיות חסיד בעצם לא צריך לגדל פאות, להתחיל לצעוק בתפילה או להתחיל לדבר ביידיש, והוא אפילו לא צריך להתחיל להתפלל בנוסח ספרד. אלה הם רק סימנים שאדם עושה לעצמו כדי לזכור לאיזו חברה הוא שייך, או לאיזו חברה הוא רוצה להיות שייך. **עיקרה של החסידות הוא השינוי שקורה לאדם בתוכו, העבודה שלו על מהות עצמו, מה שאדם עושה בנוגע לכתר הכללי שלא נמדד במידות של עושר, כבוד או משרה מכובדת, אלא בשאלה**

שצריך לשאול לגבי כל אדם ואדם היא: מי היה האיש הזה?

הנקודה הזו קשורה גם לכינוי 'בעל שם טוב'. הכינוי הזה מבוסס על משנה בפרקי אבות. שם כתוב שישנם שלושה כתרים: **הכתר הראשון הוא כתר תורה – זהו כתר גדול וחשוב מאוד, והוא יכול להינתן לכל אחד אף על פי שלא כל אחד מגיע אליו בפועל.** הכתר השני הוא כתר כהונה, שהוא כתר שעובר בירושה. הכתר השלישי הוא כתר מלכות. באופן עקרוני הכתר הזה שייך לכל ישראל: לפי ההלכה ולפי הנביאים כל אדם מ ישראל ראוי להיות מלך, אלא שתמיד צריך מלך מבית דוד שייחשב כמלך העליון. **אבל יש כתר נוסף שנגיש לכל אדם מ ישראל – כתר שם טוב.** הכתר הזה לא נמדד בתורה, והוא לא קשור למלכות או לכהונה; הוא הכתר של האדם עצמו, של האישיות שלו. לכן רבי שמעון אומר ש"כתר שם טוב עולה על גביהן" – על גבי הכתרים האחרים.

הבעל שם טוב עמד על כך שיקראו לו 'הבעל שם טוב' מפני שהוא העמיד את תורתו על הנקודה הזו של 'כתר שם טוב'. גם אם אדם לא יודע ללמוד, גם אם הוא לא ממש מתמיד, וגם אם הוא לא מאוד צדיק – יכול להיות לו כתר שם טוב, משום שהכתר הזה קשור בהכרח למה שהוא יכול להיות. והדבר הזה יכול לעלות על כולם, על כהונה, תורה ומלכות. **כל אדם מ ישראל יכול להיות בעל שם טוב.**

ואת זה אני מנסה לגדל מבין תלמידי: אולי לאחר מהם או לשניים מהם יש פוטנציאל להיות גדולים בתורה ואולי כמה מהם יכולים להיות צדיקים, אבל מה שאני באמת מקווה שיצא מהם הוא אנשים בעלי כתר שם טוב.

כתר שם טוב קשור בהווה האישית ובמעלה המיוחדת של כל אדם, במתנה המיוחדת שהוא קיבל מהקדוש ברוך הוא. החסידות לא עסקה בשאלה אם אדם יצר דברים בימי חייו; היא עסקה בהוויית החיים. ייתכן שאדם לא יצר שום יצירה גדולה, אבל הוא הסתובב בעולם והפיץ נקודות קטנות של אור, וכל מי שהוא פגש יצא עם קצת יותר אור; זה לא מפעל חיים שאפשר לציין אותו ביארצייט שלו, משום שהוא לא נמדד באותו אופן שבו מסכמים את החיים בסופם, אבל המפעל הזה משמעותי כשעוסקים בעצם חייו של אדם. כמו שכתוב על שרה אימנו "ויהי חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבוע שנים חיי שרה" – כל השנים הללו היו שנים של חיים.

בעולם מסתובבים כך וכך אנשים שחיהם חסרי משמעות. יש אנשים שהדבר הכי חשוב שהם עשו בחייהם הוא להוליד ילדים. גם אם הולדת ילדים היא דבר גדול וחשוב, בכל זאת הייתי רוצה שזה לא יהיה הדבר הכי חשוב שאנשים עושים בחייהם.

פעם אמרתי לאיזה בחור: ישנם סוסי מרוץ שתפקידם לרוץ ולנצח בכל מיני מרוצים, וכך להפיק רווחים לבעליהם. הסוסים הללו הם סוסים יקרים ומכובדים מאוד, ולפעמים יש להם שושלות ויוחסין הרבה יותר ארוכות מאשר לבעלים שלהם. כשרגל של סוס כזה נפגעת עולה השאלה מה לעשות איתו; לרוץ הוא לא יכול ולזבל איתו את הדשן לא מספיק כדאי. בסוס כזה בדרך כלל משתמשים בתור סוס הרבעה, וכך הוא מעביר לצאצאיו את כל הפוטנציאל הסוסי שלו; אולי הוא יוליד סוס מרוץ כשר גמרת מזמן את הקריירה שלך. כרגע כל מה שאתה יכול להיות זה להוליד ילדים ולשלוח אותם לישיבה טובה, ואולי יצא מהם משהו. על זה אני מדבר, על אדם כזה שחייו נעשו חסרי משמעות.

מיהו האדם עצמו.

החסידות גם לא עומדת על שמירת מצוות, משום שפשוט שאדם צריך לשמור מצוות. כדי להיות חסיד לא מספיק לשמור מצוות, משום ששמירת מצוות היא רק מסגרת החיים של האדם. נקודת החיים של אדם קשורה לשאלה: מה אתה יכול לעשות?

כשבן אדם הופך להיות חסיד במובן הזה, לא מדובר בעניין קטן. זה אומר שהאיש הזה, שיש לו כתר שם טוב, גדל לשיעור שבו הוא צריך להיות.

הקדוש ברוך הוא נותן לכל אדם את הכוח לגדול ולצמוח בתחום מסוים, ומי שמנצל את הכוח הזה גדל וצומח עד גובהו מרומים בתחום שלו.

לדוגמא, קורה שאני שואל אדם שלומד הוראה: "באיזו כיתה אתה רוצה ללמד?" והוא אומר לי: "אני רוצה להיות מורה בכיתה א'". להיות מורה בכיתה א' זו לא ירידה, משום שאפשר למלא את התפקיד הזה באומץ גדול וביצירתיות גדולה. יש אנשים שלא מסוגלים להיות מורים בכיתה א' משום שהם יותר מדי חכמים ומלומדים, ויש אנשים שמסוגלים לדבר עם ילדים בכיתה א'. כשמורה בכיתה א' נותן לתלמידים את מה שהוא צריך לתת להם - אשרי חלקו. אני בטוח שיש כך וכך מורים נסתרים שכל תהילת העולם ראויה להם, משום שהם העבירו לתלמידים שלהם הרבה דברים טובים.

הקדוש ברוך הוא מייצר מלאכים בחבילות, בייצור תעשייתי, כמו שכתוב: "אֵלֶּף אֱלִפִּין יִשְׁמְשֶׁנָּה וְרַבּוֹ רִבְכָּן קָדְמוֹהִי יְקוֹמְנוּ". יש לו כמה מלאכים שהוא רוצה, והם מסודרים בפלוגות ובמחלקות. אמנם הוא דואג שיהיו עוד ועוד מלאכים, אבל הוא לא דואג לתת לכל מלאך צביון מיוחד. לבני אדם, לעומת זאת, הוא דואג לתת לכל אחד צביון משלו, כמו שכתוב במשנה ש"הקדוש ברוך הוא טבע כל אדם בחותמו של אדם הראשון ואין אחד מהן דומה לחברו". המתנה שהקדוש ברוך הוא נותן לכל אחד מאיתנו היא החותם הייחודי שבו הוא חותם אותנו, שבו אני הוא אני ולא אחר. במעשה הזה הקב"ה בעצם אומר לכל אדם: "מה רציתי ממך? לא רציתי שתהיה זהה לכל האחרים, אחרת לא היית מקבל טביעה וחותם מיוחד. גם לא רציתי שתצא אדם בינוני. רציתי שתצמח ותגדל בתחום הייחודי לך. אולי אתה לא יכול להגיע לתורה, לכהונה או למלכות, אבל אתה יכול להגיע לשם טוב, לכתר שעולה על גביהן".

כתר שם טוב הוא הכתר שהקדוש ברוך הוא נותן בעצמו. וכשבאים אליו בניו, אחרי שהיו בעולם הזה ועשו מה שעשו, הוא שואל כל אחד ואחד מהם: "שלחתי אותך לעבוד בגינה שלך, בעבודה שלך, ביצירה שלך, מה עשית? איפה הדברים שעשית? אולי בגלל סיבות ואילוצים כלשהם נהיית חייל או סופר או משהו אחר, אבל מעבר לכל אלה הייתה לך איזו נקודה פנימית, תפקיד מסוים שאותו יכולת למלא, ואת הנקודה הזאת היית צריך לגדל".

לחיים!

(מתוך 'עד בלי די')

לפגוש לפגוש את התלמיד

הצטרפו לתוכנית בהשראת ישיבת מקור חיים
המכשירה מחנכים בשיטה מקורית ומיוחדת השואפת להפגיש
בין נפשו של המורה לעולמו הפנימי של התלמיד

מסע תפילה עם
הרב דוב זינגר

כלי הנחיית
קבוצות

סדנת
פלייבק

סדנת
כתיבה יוצרת

שנת לימודים אחת בקמפוס
הלימודים במסגרת לימודי התואר השני במקצועות:
תנ"ך, תושב"ע, מחשבת ישראל וחינוך יהודי

הרצוג. לדעת. לחנך.

לפרטים: 074-7214487 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

"למעט בתכניות חינוך מיוחד והוראת המתמטיקה"

האהבה שלי אליך מתה

מאיים לבלוע אותה, לחנוק אותה" היא הרגישה מחנק. היא הרגישה שהצורך שלך באיכפתיות כאילו חונק אותה ומשתלט עליה. היא הרגישה שאתה רוצה את כל כולה ודורש ממנה שכל הזמן היא תראה לך איכפתיות ותחשוב עליך... זה מאוד מאיים וגדול עליה. "לא הבנתי, את מאשימה אותי בזה שלא התעניינתי בו כל השנים האלה? אולי הייתי עסוקה עם גידול הילדים? אולי היו לי עוד דברים על הראש???" התפרצה בכעס

"חס וחלילה, אני לא מאשימה אותך. זה בכלל לא תלוי אם חוסר ההתעניינות שלך היה מוצדק או לא, זה פשוט היה האינטרס של צביקה בתוך הקשר והוא לא קיבל את האינטרס שלו זה גרם לו לא להצליח לספק את האינטרסים שלך וככה נוצר הבוץ הזה שהגעעתם אליו אחרי כל השנים האלה"

"אני הרמתי ידיים, היינו כבר אצל כל כך הרבה מטפלים. מה לא אמרו לנו? שאני ארכב פחות, שאני אהיה יותר בבית, שנעשה יותר דברים ביחד, שאדבר אליה בצורה מסויימת... לא הפסיקו לנסות להנדס אותי. נמאס לי, אני רוצה להיות אני זהו..." התלונן צביקה

"תקשיבו, הדרך לפתור את המשבר הזה שנקלעתם אליה, הוא לא על ידי ניסיון לפתור בעיה בעיה כמו שציינת, אלא רק על ידי עלייה למימד חדש בקשר. אנחנו רוצים לרומם את הזוגיות שלכם למימד חדש שבו הקשיים האלה כבר לא יהיו קיימים.

צביקה, כל נסיונות ההפגנה שעשית לקבל מאלינור את היחס המיוחד שאתה זקוק לו, רק העצים את התהום והפער שנוצר בינכם"

"אני מרגיש חוסר אונים"

"למה?" שאלתי

"מה כבר אני יכול לעשות? אם אני בא ומבקש ממנה להתעניין בי, ואמר לה שזה חשוב לי שארגיש שאיכפת לה ממני והיא לא עושה את זה, זו תחושת חוסר אונים גדולה מאוד, אני תלוי בה לגמרי." אמר בייאוש

"יותר מזה, לא רק שאתה לא מצליח לגרום לה לתת לך את מה שאתה צריך, אלא כל הנסיונות שעשית רק גרמו למצב להיות הפוך, אז יש סיבה מוצדקת לסיבה שאתה בחוסר אונים, המצב הוא בלתי אפשרי ופה נמצא הפתרון!!! אם אתה בחוסר אונים, אתה צריך עכשיו לחשוב איך חוסר האונים שלך יכול להביא אותך להפתח למקום בנפש שלא הכרת עד היום, שלא ידעת על קיומו. הסיבה שהביאה אותך להרגיש חוסר אונים, זו אלינור שלא מספקת לך את הצורך שלך. אבל יש סיבה לסיבה יש את מסובב הסיבות" "ומה בדיוק מסובב הסיבות רצה?" שאל

"הוא רצה שתהיה בחוסר אונים" "למה?" שאל בהתרעמות "כי חוסר האונים פותח אותך למימד חדש בנפש" הסברתי "איזה מימד?" שאל בסקרנות "חוסר האונים פותח אותך - לחפש. לחפש צורה חדשה של זוגיות"

"כאילו בעקבות זה אני אמור לחפש זוגיות אחרת? זה פותח אותי בעצם לפרק ב?" שאל "חס וחלילה, זה פותח אותך לחפש אפיון חדש של הזוגיות. אבל בשביל זה אתה חייב לבדוד לגמרי את כל הרגשות הקשים שאתה מרגיש מהסיבה שבגללה אתה מרגיש את זה, אתה חייב לנתק את אלינור מהסיבה שבגללה אתה מרגיש את הקושי והכאב הזה..."

"אבל זה נוראי להיות בכזה חוסר אונים" השיב "צביקה, חוסר אונים היא תחושה טובה. זו לא תחושה שצריך לברוח ממנה. אדם שלא מרגיש חוסר אונים לעולם לא ינסה לחפש משהו חדש. לא יחפש פתרון למצוקה שלו.

בוא רגע נבדוד את תחושת הבדידות שאתה מרגיש בעקבות זה שלאלינור לא איכפת ממך יותר... מי אמר שהתפקיד שלה להוציא אותך מהבדידות?

אדרכא, אתה צריך לנסות בתוכך להחליט שאם אתה רוצה לא להרגיש בודד, אז אתה צריך לחפש קשר עם אלינור. אתה לא צריך להיות בעמדה שעל ידי זה שאם יהיה לה איכפת ממך תקבל הרבה תחושה של קשר ואז תצא מתוך תחושת הבדידות. זה הפוך לגמרי" הסברתי "אבל אם אני מרגיש בדידות, זה אומר שאני צריך קשר" השיב "נכון מאוד, אז קדימה! קום ותחליט שאתה הולך ליצור קשר עם אלינור. תתחיל להתעניין בה, לחשוב עליה. ממילא, אם אתה הולך לחפש את הקשר עם אלינור, היא תרגיש שאתה לא רוצה ממנה כלום ופשוט איכפת לך ממנה.

היא תרגיש שאתה לא מנסה לסחוט ממנה דבר.

זה יחזיר לה את התחושה של היכולת להעניק לך את כל האיכפתיות שאתה זקוק לה. כל זה מתחיל משינוי תפיסה, שינוי תודעת.

הפתרון של הבדידות שלך לא נמצא אצל בן הזוג אלא אצלך.

אם אתה מרגיש בדידות, אז אתה צריך לקום ולחפש את הקשר.

"אני מרגיש שאיבדתי את זה..." אמר צביקה "מה הכוונה?" שאלתי "אני מרגיש שהקשר שלנו הלך למקום אבוד, שהוא באיזה מקום מת. אלינור, האהבה שלי אלייך מתה." פנה לאלינור בכאב "צביקה, זו קביעה מאוד מלחיצה, צריך להביא לפה צוות רפואי שיקבע אם היא מתה או לא, לא כדאי שתסיק מסקנות כל כך מהר" עניתי לו בחיוך "הנה, בבקשה. את הצוות הרפואי, את לא חושבת? אם אני כבר לא מרגיש כלום ואין לי שום מוטיבציה לעשות כלום ביחד, את לא חושבת שזה אבוד?" שאל

"יש לי שאלה אליך. למה בעצם התחתנת עם אלינור? מעניין אותי מאוד לדעת, מה היה כל כך מיוחד באלינור שהתחתנת דווקא איתה? הרי היית יכול להתחתן עם הרבה ננות אחרות ובכל זאת בחרת דווקא אותה." שאלתי אותו

"לפני שהכרתי אותה, הרגשתי מאוד בודד" התחיל להסביר

"באמת? היית מוקף בלי סוף אנשים, משפחה גדולה, כל הזמן מוקף באנשים... הדבר האחרון שהייתי יכולה לחשוב על זה שהרגשתי בודד..." התפרצה אלינור לדבריו "אלינור. לא כל קשר מצליח להוציא בן אדם מתוך הבדידות שלו, יכול להיות לבן אדם אלף חברים, מוקף כל הזמן באנשים והוא בכל זאת ירגיש נורא בודד" "למה?" שאלה בסקרנות "כי הבדידות קשורה לתחושת איכפתיות אמיתית. על מנת לצאת מתחושת הבדידות הזאת, זה לא מספיק שאני ארגיש שיש סביבי אנשים, אני חייבת להרגיש שלמישהו באמת איכפת ממני, שאני והצרכים שלי באמת חשובים לו. זה מה שמוציא אותי מתחושת הבדידות. תבני אלינור, מה שקרה לצביקה, זה שהוא הרגיש שהאנשים סביבו לא משרדים לו איכפתיות אמיתית או לחילופין שבאמת לא היה מספיק איכפת להם". "אמת" אמר צביקה "ומכל מה שצביקה סיפר בעבר והוא חוזר עכשיו שוב לאותו מקום, הוא מרגיש שלא מספיק איכפת לך ממנו, הוא מרגיש חסר גדול ממך. חסר בהתעניינות שלך בו" השבתי לאלינור

"כן, אבל אני ממזמן הרמתי ידיים ממנו, הוא בכלל לא משקיע בי, לא מעניק לי, לא דואג לי. רק מעניין אותו קבוצת רוכבי האופניים שלו שהולכים ועושים מסלולים ברחבי העולם ולפעמים הוא נזכר גם שיש לו בית עם אשה וילדים..." התגוננה מיד

"צודקת, בגלל שהוא הרגיש שאת לא מספקת לו את מה שהוא צריך, את אותה תחושת האיכפתיות שכל כך חשובה לו, אז אוטומטית הלב שלו לא נפתח אליך" "איך הייתי אמורה להבין את זה? הוא מעולם לא אמר לי?" שאלה "הוא ניסה לשדר לך את החסר שלו" "איך?" "מה שאני הולכת להגיד עכשיו הוא קשה וגם כואב! בגלל שהוא הרגיש שלא איכפת לך ממנו, האופן שבו הוא הפגין לך את זה היה על ידי זה שהוא פשוט הראה לך שהוא מסתדר לבד" "איך בדיוק?" שאלה "כל מיני דרכים מגוונות. אחת הדרכים הבולטות שהעלת כאן הרבה פעמים וגם יצרה בינכם הרבה חיכוכים זה שהוא אימץ את קבוצת רוכבי האופניים שלו, כל זה, על מנת להראות לך שהנה, הוא לא צריך אותך, הוא יכול להסתדר בלעדיך. הוא פיתח עולם משלו שגם היה הבריחה שלו וממילא הוא הראה לך שהוא לא זקוק לך, שהוא מסתדר טוב בלעדיך זה גרם לפרדוקס מאוד בעייתי בקשר"

"איזה פרדוקס?" שאלה "הוא עשה את ההפגנה הזו בצורה תת מודעת, התחיל להצטרף לקבוצת רוכבים, יצא למסעות... על מנת שתבני שאת לא נותנת לו את מה שהוא זקוק לו, שהוא זקוק לאיכפתיות והוא לא מרגיש שבאמת איכפת לך. אז הוא עשה את ההפגנה הקשה הזו וקיווה שבעקבות ההפגנה תבני ותקלטי למה הוא זקוק, שיהיה לך איכפת ממנו. באופן פרדוקסלי, מה שאת קלטת שהוא לא צריך אותך. יש לו עולם משלו של רכיבת אופניים והוא לא צריך אותך. את אפילו לא קלטת שמדובר בהפגנה"

איך אני אמורה להבין שהוא עושה פה הפגנה? חשבתי שהוא באמת מסתדר בלעדי ולא צריך אותי"

"מה זה בעצם גרם לך?" שאלתי אותה "מה?" "להתרחק" עניתי

"אבל היינו בטיפול זוגי ושמונו את כל הדברים על השולחן.

הרי סיפורתי לו שהדבר שהכי מפריע לי אצלו זה כל הקבוצת רכיבה שלו וההתעסקות המוגזמת הזו שם..." אמרה

"גם אני אמרתי לך שאני מרגיש בודד בקשר זה לא הוביל לשום מקום" הגיב צביקה מייד "צביקה. בשלב הזה שהיא כבר מבינה מצוין מה אתה צריך ממנה, היא לא יכולה לתת לך את זה. היא מרגישה שאתה מנסה לסחוט ממנה איכפתיות ואז אוטומטית היא מרגישה שהיא לא מסוגלת לתת לך את האיכפתיות הזאת. כשהגענו לכך ששמתם כבר את כל הדברים על השולחן, אז זה בכלל לקח לה את כל המסוגלות לתת לך את זה כי היא הרגישה שאתה

1,200 שאלות ותשובות
של הרב יהושע מחכונת
לכם באתר 'קרוב אליך'

נפשי בשאלתי

יש לך שאלה בעבודת ה'?
054-4530951

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

איך יודעים אם אדם שהשתגע קיבל דיבוק?

יש לי הצעה ידידותית עבורך: לחפש עניינים אחרים לעסוק בהם... ולמה? שכך למדנו מחלומי של יוסף הצדיק על השמש והירח ואחד עשר הכוכבים. השמש זה יעקב, אחד עשר כוכבים הם האחים, ומי הירח? לכאורה, רחל, אך הלא היא כבר נפטרה. ומכאן למדו רבותינו שאין חלום בלא דברים בטלים. כלומר שבין העולם העליון, הנסתר מעינינו - עם כל האמת המופלאה שלו, גם בחלומות יוסף שהם מתווי הדרך להולדת ההיסטוריה של האומה הישראלית - לבין עולמנו יש פער גדול ודילוג שמטשטש את המבט. ולכן אפילו בחלומות יוסף יש צד של דברים בטלים. קל וחומר בעניינים שהעלית, שגם האמת שבהם נמצאת בפער גדול ומבלבל מהמציאות שלנו. ולא עוד אלא שפעמים רבות אנשי שקר נכנסים בתוך הפער הזה ומטעים את האנשים ותולשים אותם מן המציאות ומעבודת השם, ולכן "סוף דבר הכל נשמע - את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור, כי זה כל האדם".

לאן הנשמה הולכת כשאנחנו ישנים ומה היא עושה שם?

אכן הנשמה מסתלקת בלילה, שהרי לפני השינה אומרים "בידך אפקיד רוחי", כלומר היא הולכת אליו יתברך שמו. ובבוקר אנו משבחים את ה' על "שהחזרת בי נשמתך", "נשמה שנחת בך", כי הנשמה במידה מסוימת חוזרת למקורה האלוקי ומאירה בנו שוב ביום חדש. ועל כך אמרו רבותינו ששינה היא אחד משישים במיתה, שהרי גם כשאדם נפטר מן העולם נשמתו עולה לצרור החיים את ה' אלוקי, ועתידה לחזור בתחיית המתים מצוחצחת וממולאת אור שספגה כשהייתה אצלו יתברך. וכך גם בכל לילה ולילה אנחנו מחזירים את הנשמה למקורה האלוקי והיא זוכה לאור שמחדש אותה. וכשם שהגוף מתחדש בכוחותיו על ידי השינה, כך ויותר הנשמה מתחדשת חידוש אלוקי על ידי שנת הלילה. ועל כן אנו אומרים בבוקר מיד עם חידושה בגוף, "מודה אני לפניך מלך חי וקיים".

למה ה' עשה כל כך הרבה קשיים לדעת שהוא קיים?

השאלה מניחה שאם היו מעט קשיים היינו מקבלים זאת, אך האם אכן במצב כזה כן היינו מקבלים? למה מעט קשיים זה בסדר? ומה לגבי מי שלא מנסה להבין ולפתור את הקשיים, למה שהוא לא יזכה להשגת ה'?

אלא שכל הקשיים נועדו לתת לנו את הזכות להיות שותפים בגילוי אלוקותו יתברך, ואין לך דבר יקר מזה. כל העולמות כולם אינם אפילו טיפה מים אוקיינוס מגודל הערך של קצה קצהו של האור האלוקי, וכאשר אדם זוכה להיות שותף בפעולות גדולות בעולם הזה, הוא צומח מכך ומרגיש שזכות גדולה התגלגלה לידינו להיות שותף בגילוי האור האלוקי בעצמו. ולכן הקשיים הם מעמיקי השותפות שלנו, וככל שהקושי גדל כך השותפות מקבלת ממד עומק מופלא. ובשביל הזכות הזו נברא העולם ונבראנו אנחנו.

ת.ד. 52589 רמת גן < העלון טעון גניזה • karovel.co.il
לתגובות ויצירת קשר qarov.elecha@gmail.com קרוב אליך • לפרסום: 052-4061065

קרוב אליך
עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

תבחרו את נגוהות שלכם

עכשיו נשאר רק לבחור:
בית צמוד קרקע דו משפחתי

1,860,000 ₪ (חלל מ-)

מחפשים ישוב קהילתי
צעיר, דתי,
עם איכות חיים
ושכנים שהם חברים?

מצאתם!

700 מ' מעל פני הים, משקיף
אל חבל לכיש היישוב נגוהות

נגוהות
השכנים הטובים בעולם

טלפנו לשירלי 073-3712197 או חפשו בגוגל נגוהות

הריזהב